

A promotional poster for the TV series 'Američánka'. It features three women standing against a grey background. The woman on the left is wearing a red long-sleeved shirt and blue jeans, with her right fist raised. The woman in the center is wearing a black turtleneck and black pants, with her right fist raised. The woman on the right is wearing a black long-sleeved shirt and blue jeans, with her hands on her hips. The text 'ČD pro vás' is in the top right, and '10 / 2024 / ROČNÍK 16 / ZDARMA' is below it. The title 'Američánka' is in large white letters across the middle, with the names of the three women below it. At the bottom, the subtitle 'Příběh o holce, kterou nedostali' is written in white.

ČD
pro vás

10 / 2024 / ROČNÍK 16 / ZDARMA

Američánka

Julie Šoucová

Pavla Beretová

Klára Kitto

Příběh o holce, kterou nedostali

Ostrava – Praha

Již za 3 hodiny 9 minut
17× denně

„Ve vlaku
se můžu
naobědvat
i vyřídit
maily.“

Pojed'te s námi.
www.cd.cz/vevlaku

České dráhy
Moderně a spolehlivě

Editorial

Vyvětrat hlavu!

Vážení čtenáři, milí spolucestující,

obecně se považuji za člověka, který nedělá z komára velblouda a má takzvaně všechno na párku. To se ale mění ve chvíli, kdy se něco týká mých dětí. Najednou se ze mě stává velká citlivka. Říjnové číslo magazínu jsme v hlavním rozhovoru i rubrice Můžete potkat ve vlaku věnovali snímku Amerikánka – příběhu o dívce, která zažila děcák za komunismu, pěstounskou péči i pasták. A vlastně už jen z rozhovorů o silných tématech a emocích je mi ouzko. Děti z dětských domovů potřebují zažívat ty nezákladnější věci a hlavně cítit, že o ně má někdo opravdu zájem. O celém příběhu i spolupráci s dětmi nejen na filmu mluvila například herečka Pavla Beretová, režisér Viktor Tauš i zakladatelka nadačního fondu VK a modelka Veronika Sovadina Kašáková. Když jsem oba rozhovory četla, tak jsem si opět uvědomila, jak je nutné vážit si obyčejných věcí, o kterých si myslíme, že jsou samozřejmostí. Je zajímavé, že často řešíme jen prkotiny a děláme si z nich hlavu. Tu svoji si jedte vyvětrat někam vlakem, třeba na Den železnice do České Třebové, který se posunul kvůli povodním a jejich následkům na víkend 19. a 20. října. Nebo se vydejte do Hopsária, Skřítkova a vyzkoušejte projížďku na velbloudech. Podzimní prázdniny jsou k tomu jako dělané. A určitě zajděte na příběh Amerikánky do kina. Šťastné návraty i konce vašich příběhů vám přeje

Františka Haisl Vidnerová
zástupkyně šéfredaktora

Příští číslo vyjde

30. 10. 2024

ČD
pro vás

magazín
společnosti
České dráhy
www.cdprovas.cz
cdprovas@cd.cz

Tištěný náklad
60 000 ks

Vydavatel
České dráhy, a.s.
IČ: 709 942 26

Datum a místo vydání
2. října 2024, Praha

Redakce
ČD pro vás
Generální ředitelství ČD
nábřeží L. Svobody 1222
110 15 Praha 1

ISSN
1210-9142

Šéfredaktor
Petr Horálek

Redakční rada
Františka Haisl Vidnerová
Petra Kubíčková
Jakub Otava
Jiří Jeřeta
Petr Vondráček

Grafika, DTP a produkce
sevenart s.r.o.

Inzerce a předplatné
info@cdprovas.cz

Tisk
Walstead
Moraviapress s.r.o.

Vychází 12× ročně.

Registrováno
Ministerstvem kultury ČR
pod ev. č. E 6931.

Pro autory a soutěžící:
Informace o poskytování
a zpracování osobních
údajů a jejich ochraně
podle platné legislativy
GDPR najdete na
www.cdprovas.cz.

ČD České dráhy
Moderně a spolehlivě

20

4 **Novinky**

Do věrnostního programu ČD Body se připojili další obchodní partneři se svými slevovými nabídkami.

6 **Vlakem na výlet**

Vydejte se po stopách těšínské tramvaje nebo si zajedte na koňské závody do Pardubic.

8 **Amerikánka**

Pavla Beretová, Julie Šoucová a Klára Kitto prozradily, jak se natáčel dlouho očekávaný film režiséra Viktora Tauše.

16 **Třeboň**

Výlovy rybníků i nostalgické procházky kolem vodní hladiny – to jsou tradiční jižní Čechy na podzim.

18 **Byl jednou jeden král**

Kde se natáčely exteriérové scény proslulé pohádky s Janem Werichem a Vlastou Burianem?

20 **Cesta okolo Světa**

Které přírodní a architektonické zajímavosti uvidíte během výletu u Třeboňě?

22 **Rozdělené Vitorazsko**

Po první světové válce se jižní Čechy zvětšily o území s důležitým železničním uzlem.

24 **Rodinné výlety**

Chcete se projet na velbloudech, nebo dáte přednost návštěvě země skřítků?

26 **Generace Mountain**

Jaký byl osud silných rychlíkových lokomotiv vyvinutých pro trať v náročném terénu?

26

44

Obsah

Říjen 2024

24

6

8

34

Aplikace Můj vlak

Tohoto chytrého pomocníka schovaného v mobilu nebo tabletu používá už 1,3 milionu lidí.

37

Festival Ji.hlava

Při cestě na mezinárodní festival dokumentárních filmů využijte nabídku Vlak+.

40

Trenčianské Teplice

Jezdíte rádi do termálních lázní? Potom pro vás máme tip ze západního Slovenska.

44

Omán

Nahlédněte do země písečných dun, malebných pevností a vůně kadidla.

52

Modrá pětká

Dokážete rychle projít bludištěm a vyluštit hádanku s robotem?

60

Legends o hradu Sovinec

Opravdu vybudovali nacisté na severní Moravě umělé podzemní jezero?

62

Hutné polévky

V chladnějším období vás zahřeje například poctivý ramen s opečeným tofu.

Kvalitní brýle v Alensa za zvýhodněné ceny

Česká společnost Alensa se vypracovala na jednoho z předních online prodejců kontaktních čoček, dioptrických i slunečních brýlí a příslušenství. Za 50 ČD Bodů nyní získáte slevu 30 % na dioptrické brýle značek Polaroid, Tommy Hilfiger, Boss a mnoho dalších na Alensa.cz nebo v jejich optikách. A za 40 věrnostních bodů obdržíte poukaz na 100 Kč, který můžete uplatnit při nákupu nad 1 000 Kč také v e-shopu či optikách.

alensa.cz

Objevte vůně inspirované světovými značkami

Podívejte se na Krasnevune.cz. Nabízí zde široký výběr parfémů, bytových vůní, aviváží a vůní do auta inspirovaných ikonickými světovými značkami. Díky věrnostnímu programu Českých drah můžete navíc získat slevové kupony a vyzkoušet tyto produkty za výhodnější ceny. Slevu 20 % za 50 ČD Bodů lze uplatnit pouze na vybranou kategorii produktů „ČESKÉ DRÁHYVIP“.

<https://www.krasnevune.cz/ceskedrahy/>

Společně jsme překonali povodně

Pátek třináctého přinesl do České republiky ničivé povodně. V polovině září tak cestující i drážní zaměstnanci společně čelili zhruba týden přírodní pohromě, která poškozovala domy i dopravní infrastrukturu včetně železnice. České dráhy musely přerušit provoz asi na 20 % spojů, zejména v Moravskoslezském a Olo-

mouckém kraji včetně koridorové trati mezi Hranicemi na Moravě a Ostravou. Pod vodou se ocitlo i bohumínské depo.

Vlakové čety v podstatně větší míře pomáhaly lidem vyhledávat navazující spoje, zaměstnanci Kontaktního centra vyřizovali v nejvytíženějších dnech šestkrát až desetkrát větší počet

Zatopené ostravské hlavní nádraží

81,6

milionu

cestujících
převazily České dráhy
za prvních šest
měsíců roku 2024.

V meziročním
srovnání se jedná
o nárůst o 3,2%.

České designové sklo Crystalex se slevou 20%

Užijte si 20% slevu na designové sklo od české značky Crystalex za 70 ČD Bodů z věrnostního programu národního dopravce. Tato sklárna patří k největším výrobcům skla u nás i v zahraničí. Osloví vás mimořádnou kvalitou skloviny, skvělými optickými vlastnostmi i výrobou přátelskou k životnímu prostředí. Rozmanité portfolio produktů objevíte nejen v e-shopu, podnikové prodejně, ale nově také ve „flagship shopu“ na pražském Masarykově nádraží (viz foto). Sleva se nevztahuje na limitovanou kolekci Decor by Glassor.

www.eshop.crystalex.cz

telefonních dotazů a odesílali asi dvojnásobek e-mailů, pracovníci tiskového oddělení byli ve dne v noci v intenzivním kontaktu s novináři, strojvedoucí při pomalé jízdě sledovali terén kvůli riziku pádu stromů nebo podemletí kolejí, dispečeri ČD zajišťovali náhradní dopravu v neustále se měnící situaci. Cestující mohli vrátet vnitrostátní i mezinárodní jízdenky bez omezení.

Kvůli povodním byly rovněž odloženy celostátní oslavy Dne železnice v České Třebové, a to na sobotu 19. a neděli 20. října. Zakoupené vstupenky na původní termín zůstávají v platnosti.

www.denzeleznice.cz

Evakuační vlak v Ústeckém kraji

Říjnový tip z PONT to go

Na vybraných nádražích s prodejny PONT to go najdete nový energetický nápoj Rockstar s příchutí mango a kvajáva! Tento exotický mix vás osvěží

neobvyklou kombinací tropického ovoce, dodá energii a zlepší soustředění během cestování i v průběhu náročného dne. Nápoje Rockstar jsou navíc nyní v akci, tak neváhejte a vyzkoušejte něco nového za zvýhodněné ceny. Tu pravou dávku energie vám přejí Pohodlné Obchody Na Trase.

www.ponty.cz

pont to go

Tipy najdete v aplikaci Vlakem na výlet

Za podzimními zážitky

Příroda už rozehrává svůj tichý koncert barev a láká na podzimní procházky. Ať už se rozhodnete pro pořádnou túru, nebo poklidnou prohlídku města, nejlepší tipy najdete v aplikaci Vlakem na výlet.

V Prostějově oživil Jiřího Wolкера

Jedné z nejvýznamnějších postav české poezie je věnována moderní expozice v Muzeu a galerii v Prostějově. Unikátním prvkem expozice s názvem #JIRIWOLKER je monumentální kužel světla, který symbolizuje umělovcem inteligenci. Právě prostřednictvím AI můžete vést virtuální rozhovory se slavným poetou, ilustrovat jeho básně nebo se podílet na tvorbě nové poezie.

Nejbližší stanice:
Prostějov hl. n.

Střední Čechy

Na kole skrz Voděradské bučiny

Na většinu území Voděradských bučin je přísný zákaz vstupu, jedná se totiž o národní přírodní rezervaci. Výjimku tvoří značené trasy, z nichž několik je možné absolvovat na kole. Začněte v Mnichovicích, vydejte se po cyklotrase 0022 do Louňovic a dále pokračujte po modré turistické značce. Až dorazíte k rozcestí u Lenhartovy studánky, napojte se na cyklotrasu 0024, která vás dovede do Struhařova. Poslední zastávkou před Mnichovicemi pak budou zahrady Myšlín.

Nejbližší stanice:
Mnichovice

Velká pardubická slaví 150 let

Psal se rok 1874, když na pardubické závodní dráze u lesa Cvrčkova odstartoval první ročník Velké pardubické. Iničiátoři tohoto dostihu tenkrát možná ani netušili, jak slavný se tento závod stane. Letos se koná už jeho 134. ročník, a to v neděli 13. října. Přímý přenos z Pardubic můžete sledovat v televizi, ale pravou dostihovou atmosféru zažijete jen na závodišti. Nasedněte do vlaku a přijedte. Zastávka je jen pár kroků od hlavní brány areálu.

Nejbližší zastávka:
Pardubice závodíště

Po stopách těšínské tramvaje

Před více než sto lety spojovala tramvaj vlakové nádraží v Těšíně (dnes Českém Těšíně) s Horním náměstím (Rynek v polském Cieszyně), a to na vzdálenost pouhých 1,8 kilometru. Stala se tak nejkratší tramvajovou linkou v Rakousko-Uhersku. Seznamuje s ní turistická trasa Po stopách těšínské tramvaje. V aplikaci za ni můžete získat až 25 ČD Bodů.

Nejbližší stanice:
Český Těšín

Do Edenu nejen na fotbal

Na dohled od slávistického stadionu se nachází zastávka Praha-Eden. Vlak je tak ideální volbou pro fanoušky červeno-bílých, jak se dopravit na domácí zápasy Slavie. Na stadionu v Edenu také pořádají prohlídky Slavia Musea spojené se Stadium Tour, kdy můžete zavítat do jinak nepřístupných prostor včetně hráčské šatny.

Nejbližší zastávka:
Praha-Eden

Za každý výlet
získáte
ČD Body

Jak se vařilo na zámku Žleby

K atrakcím zámku Žleby patří unikátní zámecká kuchyně z 19. století, která je plně funkční. Od 26. do 28. října bude součástí prvního prohlídkového okruhu i její provoněná návštěva. Kuchaři a kuchtičky v dobových kostýmech vám zde nabídnou něco dobrého.

Nejbližší stanice:
Žleby

Julie Šoucová, Pavla Beretová a Klára Kitto

Některým věcem se musíte postavit čelem

Nový titul režiséra Viktora Tauše přináší příběh, v němž není nouze o emoce. Hlavní postavu ve snímku Američanka ztvárnila Pavla Beretová spolu se svými mladšími filmovými verzemi, kterých se chopily neherečky Julie Šoucová a Klára Kitto.

Text: Eva Fraňková

Vkinech se právě promítá film Američanka. Jaký z něj máte pocit?
Pavla: Scénář má pro mě až terapeutickou kostru. Ve chvíli, kdy člověk v dospělosti narazí na fakt, že život není úplně takový, jaký si ho představoval, jediná cesta je jít zpátky a všechny věci v sobě očistit. Je potřeba jít do hloubky a pravdivě se podívat věcem do očí. A tohle je případ Američanky. Nás dospělý ten film naučil zjistit, kde máme bloky a zatvrzeliny. Vždycky když člověk hraje, tak vychází ze sebe a vzpomíná na to, co se mu dělo v dětství.

Jak na dětství vzpomínáte?

Pavla: Víte, co je vtipné? Že člověk před terapií říká, jaké měl super dětství. Ale jakmile do toho začne trochu rýpat, zjistí, že existuje pár věcí, které nebyly úplně v pořádku. Moje dětství bylo v něčem nádherné, ale některé věci musím dodnes zpracovávat. Milovala jsem trávení času v přírodě, chození do skauta i turistického oddílu. Pobíhání o víkendech po lese s děčkama – to bylo pro můj vývoj zásadní.

Pavla Beretová

Už jako dítě hrála v pohádkách ostravského studia Československé televize. Během studií na DAMU hostovala na scéně Divadla v Celetné. Od roku 2008 je členkou činohry Národního divadla. V roce 2021 zazářila v divadelní hře Međa na Letní scéně Musea Kampa. Pravidelně se objevuje ve filmech i seriálech, například Místo zločinu Ostrava, Osada, Dabing Street, a patří mezi naše nejobsazovanější herečky.

Julie: Moje rodina je hodně sportovně založená, takže jsme pořád chodili někde po horách. Velkou součástí mého dětství byla příroda, jezdili jsme k prababičce na chalupu, kde nebyl normální záchod, jenom kadibudka. S bratrancem a sestřenkou jsme venku stavěli bunkry. Myli jsme se vodou ze studny, prostě romantika.

Klára: My doma také hodně sportujeme. Před třemi lety jsme se přestěhovali z Prahy na vesnici, bydlíme hned u lesa a do přírody chodíme opravdu často.

A co puberta? Pavla prozradila, že ji měla divokou.

Pavla: Ta moje divokost, povězme si to upřímně, přišla v reakci na to, co dělali moji rodiče. Myslím, že to pro mě bylo strašně těžké, ale že vzdor se dostavil přirozeně. Když se na tu situaci dívám zpětně, je mi rodičů líto. Ve třinácti jsem poprvé utekla z domova, našla si brigádu a bydlela u kamarádky. Nechtěla jsem, aby mě rodiče ovládali. Na druhou stranu jsem to nikdy nevydržela dlouho, naše jsem strašně milovala. Ale měla jsem tehdy svou hlavu.

Klára: Jsem zvědavá, jakou budu mít pubertu, ale řekla bych, že jsem spíš klidnější typ.

Julie: V určitém věku jsem měla průšvihářské období, kdy nastaly problémy s autoritami, učitelkami a podobně. Ale nedotáhla jsem to tak daleko jako Pavla.

Holky, vy jste byly do filmu Američanka obsazené přes casting. Šly jste tam s cílem stát se herečkami?

Julie: U mě to byla náhoda. Zrovna jsem trávila čas na chalupě v Beskydech tady s Pájou, která je moje teta, a herečkou Luckou Žáčkovou. Bavily se o nějakém novém projektu, do kterého prý potřebují hodně dětí. Lucka mě požádala, abych dorazila na casting, ale Pája byla zpočátku proti. Nechtěla, abych přičichla k herectví, bála se o mě. Potom to ale vzdala a řekla o mně režisérovi Viktorovi Taušovi, který mě následně pozval.

Klára: Mě tam poslali z agentury. Potom jsme měli workshopy, kterých se zúčastnili i kluci a holky z dětských domovů. Nevěděla jsem dopředu, na jakou roli mě obsadí. To, že hraju hlavní postavu, když byla dítě, jsem se dozvěděla až po skončení workshopů.

Pavlo, vy jste dětské protagonisty vybírala společně s Viktorem Taušem?

Pavla: Byla jsem u některých kamerových zkoušek a na pár výjezdech, kde jsme děti hledali, ale rozhodně ne u všech. Na běžném castingu se pořádně neuvolníte. Chtěli jsme, aby nám děti mohly ukázat, co v nich skutečně je, potřebovali jsme najít opravdové osobnosti. Při jedné zkoušce vznikl nápad, že uděláme víkendový workshop, během něhož jsme je mohli více poznat. Během tří víkendů jsme jim pak rozdělávali role.

Jaká to byla zkušenost – stát poprvé před kamerou v tak raném věku?

Klára: Bylo to něco, co jsem do té doby opravdu neznala. Celé natáčení jsem si ale moc užila, všichni z Amerikanky jsou jako moje druhá rodina. Určitě bych u filmu chtěla pokračovat, lákalo by mě i režirování.

Julie: Natáčení bylo hodně intenzivní, ale i já jsem si ho užila. Dost mě zasáhlo, když jsme byli v pastáku, kde jsem slyšela šílené osobní příběhy. Během natáčení jsme na sebe všichni navzájem mysleli, byli jsme na sebe napojení. Časem mi už ani nepřišlo, že mě kamery

zabírají, zvykla jsem si na ten pocit a přišlo mi to přirozené, takže jsem ani nebyla nervózní. Snažila jsem se být sama sebou, a ono to zafungovalo.

Dávala vám Pavla jako zkušená herečka rady?

Julie: Ano. Měli jsme tam scény, které byly opravdu složité a točily se několikrát. Jedna z nejnáročnějších scén byla bohužel vystřižena. Další těžká scéna byla na samotce, kde jsem byla asi půl hodiny sama s kameramanem a mnohokrát jsme ji opakovali.

Klára: Já měla náročnou scénu, kdy jsem mluvila sama se sebou. Byla dost dlouhá. Nejtěžší scéna se jmenovala Rubikova kostka, tu jsme točili asi dvacetkrát, nešlo mi to. Viktor mi pak řekl, ať se na něj naštvu a ukážu emoce. A já na něj vlastně naštvaná už byla.

Pavla: Spolu s Lucíí Žáčkovou jsme fungovaly na natáčení i jako herečtí koučové. Trávila jsem s dětmi většinu času a společně jsme se snažili najít tu nejlepší cestu. Nikoho jsem neučila hrát, ale chtěla jsem, aby děti byly uvolněné a aby se cítily ve své filmové poloze dobře.

Očima autorky

Budu upřímná, trojrozhovor jsem během své novinářské praxe dělala poprvé a přišlo mi to jako velká výzva. Bude čas a prostor zeptat se na všechno, co mě zajímá? Nebudou si holky skákat do řeči? Takové otázky mě napadaly cestou do ateliéru, kde probíhalo focení a následně i rozhovor. Veškeré moje obavy se ale záhy rozplynuly. Povídání probíhalo uvolněně a ze všech tří jsem cítila, jak moc se mají rády, jak jsou sehrané, a hlavně jak obrovsky si váží několikaměsíční práce, kterou mají za sebou.

6

let

se hraje představení Amerikánka v pražském divadle Jatkách78.

Co se ve vás odehrávalo, když jste film poprvé viděly?

Klára: Bylo husté se vidět na obrazovce, navíc ten příběh je fakt strašně silný. Celé jsem to probřečela. Vidět výsledek po tak dlouhé době příprav byla opravdu nepopsatelná zkušenost.

Julie: Já jsem taky bulela jako želva. Bylo zajímavé vidět, kolik energie stojí takový film a kolik scén se do něj pak nevejde. Je to tvůrčí proces a myslím, že všechny záběry jsou tam tak, jak mají být.

Výsledek je překvapující i tím, jak je přirozený. Většinou když se díváte na film, kde hraje tolik dětí, můžete říct, že jako děti i hrají. Tady je to ale jiné. V Amerikánce je každá postava natolik autentická, že máte pocit, jako byste se ani nedívali na hraný film.

Film je o dívce, která přestala utíkat. Musely jste i vy v životě někdy přestat utíkat?

Pavla: Já se celoživotně snažím neutíkat sama před sebou, to je asi nejzásadnější. V některém období je v pořádku, že chce člověk utíkat a bojovat, ve výsledku ale vždycky utíká sám před sebou. Smysl filmu je ale ten, že před sebou stejně neutečete a že přijde čas, kdy se některým věcem chtít nechťe musíte postavit čelem. A když to uděláte, přijde obrovské bohatství. Myslím, že tam někde se nachází svoboda.

Proč si myslíte, že by diváci měli Amerikánku vidět?

Julie: Aby konečně viděli něco úplně jiného. Je to totální nálož energie a naděje.

Klára: Je to vážně úplně odlišný žánr, než na jaký jsou diváci z kin zvyklí. Nejde o standardní film. Je silný a obsahuje spoustu důležitých myšlenek.

Pavla: Souhlasím se vším, co holky řekly. Byť jsou o tolik let mladší, cítíme to stejně. Je zřejmé, že Amerikánka vybočuje. Z toho jsem nadšená, protože občas mám pocit, že spousta filmů vypadá stejně. Někdy bych do Čechů šťouchla, ať jsme odvážnější, ať si víc hrajeme s žánry a formou. Film může být strašně barevná věc. Myslím, že jsme vytvořili pestrý svět, který nás všechny obohatil, a pevně doufám, že to stejné udělá i s diváky.

Myslíte si, že příběh holky z děcáku je dostatečně atraktivní téma?

Pavla: Lidé Viktora odrazovali, už když se před lety rozhodl uvést divadelní hru Amerikánka na Jatkách78. Dvě drobné dívky – Tereza Ramba a Eliška Křenková, které tenkrát ještě nebyly hvězdy – hrály na jevišti pro 500 lidí příběh obyčejné holky. Ale Viktor Tauš je v tomhle buldok, epický člověk, pro něhož příběh holky z děcáku představuje příběh Kleopatry nebo Médey. Tímhle způsobem o tom vypráví. Na divadle už hodně diváků příběh vidělo a zasáhl je, takže věřím, že i tohle pokračování příběhu je bude zajímat. □

Hledáme

**STROJVEDOUČÍ
VLAKVEDOUČÍ
VEDOUČÍ POSUNU
POSUNOVAČE
ELEKTROMECHANIKY
MECHANIKY
ZÁMEČNÍKY**

Zaměstnání s nejlepšími vyhlídkami

Dejte se na dráhu, která dává smysl.
Pracujte pro největšího českého železničního dopravce.

NABÍZÍME:

- 5 týdnů dovolené
- zkrácenou pracovní dobu bez snížení mzdy
- příspěvky na stravování, dovolenou a tábory pro děti
- příspěvek na penzijní připojištění
- levnější cestování pro vás a vaši rodinu
- MultiSport kartu
- řadu příplatků nad rámec zákoníku práce

POŽADUJEME:

- odpovídající vzdělání dle pracovní pozice
- velmi dobrý zdravotní stav

www.cd.cz/kariera

České dráhy
Moderně a spolehlivě

ČD Minibar

**Využijte nabídku
drobného občerstvení
ve vybraných vlacích
vyšší kategorie**

- na trasách z Prahy do Ostravy, Plzně, Chebu, Hradce Králové a Luhačovic nebo zpět
- v nabídce teplé i studené nápoje, slané i sladké pečivo, drobný snack, pochutiny, bagety, ovocné a zeleninové saláty z Libeřských lahůdek
- minibarista vás obslouží přímo na vašem místě

TIP

Občerstvení
ve vlaku
od 15 Kč

Pojed'te s námi.
www.cd.cz/minibary

 České dráhy
Moderně a spolehlivě

cestování po jižních Čechách

Za kapry i do lázní do podzimní Třeboně

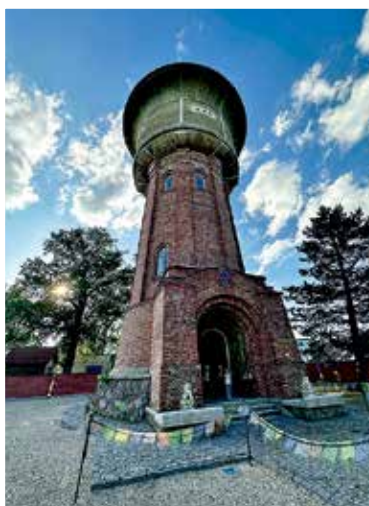
Říjen láká barvami i teplotami k procházkám a nostalgickým toulkám. Zamířte na jih Čech, kde si ho užijete při tradičním výlovu rybníka Rožmberk. Před rozmary počasí utečete na zámek nebo do slatiných koupelí.

Text: Simona Smithová

V Třeboni vládli Rožmberkové, Švamberkové i Schwarzenbergové. Augustiniánský klášter byl ve 14. století centrem místní vzdělanosti a rozkvět dodnes dokumentují bohatě zdobené štíty renesančních a barokních domů. Díky rašelině a slatině se zde daří lázeňství, zejména léčbě pohybového aparátu.

Suvenýry z Afriky

Centrem Třeboně je Masarykovo náměstí s barokní kašnou a mariánským sloupem. Vstup do města střeží několik bran. Nepřehlédněte budovu radnice a vedlejší vyhlídkovou věž. V prvním patře najdete expozici Třeboňské věže.

Třeboňský zámek se stal sídlem Rožmberků až s Petrem Vokem – poté, co musel z finančních důvodů prodat krumlovský zámek. Trasa A vás provede rožmberskými renesančními interiéry a připomene dobu Viléma z Rožmberka a Petra Voka. Trasa B ukazuje, jak vypadala soukromá schwarzenberská apartmá za posledních majitelů. Všimněte si původních kachlových kamen či afrických předmětů z cest po Keni. Na závěr se třeba projděte parkem.

Sport a odpočinek

Rožmberk je rozlohou největší rybník Česka a najdete ho asi 6 kilometrů od Třeboně. Rovinatou krajinu kolem rybníků projedte na kole po naučné stezce Okolo Třeboně a nepřehlédněte Zlatou stoku. Podrobné informace o rybníkářství a o tom, jak rybníční systém se stokou funguje, načerpáte na expozici v Domě Štěpánka Netolického.

Třeboňská pánev patří mezi nejbohatší naleziště rašeliny a slatiny u nás. Slatinné zábaly a koupele oceníte v chladnějším počasí. Vyberete si Bertiny, nebo lázně Aurora?

Klasická i moderní hudba

Ve dnech 11.–13. října bude tradiční výlov rybníka Rožmberk s ukázkami rybářského řemesla, v Divadle J. K. Tyla zase 24. října zahájí zimní abonentní koncerty festivalu Třeboňská nocturna Jan Novák (housle) a Marek Kozák (klavír).

Výlet na kole

Vydejte se s aplikací Vlakem na výlet od zastávky Třeboň lázně k rybníku Rožmberk, případně do sousední obce Majdalena. Kolo lze zapůjčit rovněž v rámci služby ČD Bike. Očima Edwarda Kellyho se na centrum města podíváte v rámci šestikilometrového okruhu Třeboň Alchymistů. Na něm uvidíte Masné krámy či kostel Panny Marie a sv. Jiljí s Třeboňskou madonou a neporušenými freskami; kolem rybníka Svět dojdete až ke Schwarzenberské hrobce v Domaníně. Nebo se zastavte v Zámecké lékárně, třeba ve dnech netradiční komentované prohlídky (12. a 26. října). A přepadne-li vás chuť na něco sladkého, zamiřte do Muzea Třeboň v marcipánu. □

Vlakem do Třeboně

Třeboň leží na železniční trati České Velenice – Veselí nad Lužnicí. Z Prahy sem dojedete přímým rychlíkem za dvě hodiny. Při cestě z ostatních velkých měst přestoupíte ve Veselí nad Lužnicí: z Českých Budějovic cesta zabere hodinu, z Plzně počítejte se třemi hodinami a z Brna dorazíte za čtyři a půl hodiny. Nejlepší spojení najdete na www.cd.cz nebo v aplikaci **Můj vlak**.

Kalendář
akcí

12. října

start na Masarykově
náměstí
**Třeboňský
maraton**

Vybírat můžete
ze tří délek tratí.
Registrovat se lze
už v pátek 11. října.

18. října

Divadlo J. K. Tyla
**Keltie – koncert
keltské hudby**

Houslistka Jitka
Keltie představí irské
a skotské tradiční
písně v moderním
hávu a zazpívá vlastní
kousky.

24.–30. října

**Týden turistických
informačních center**

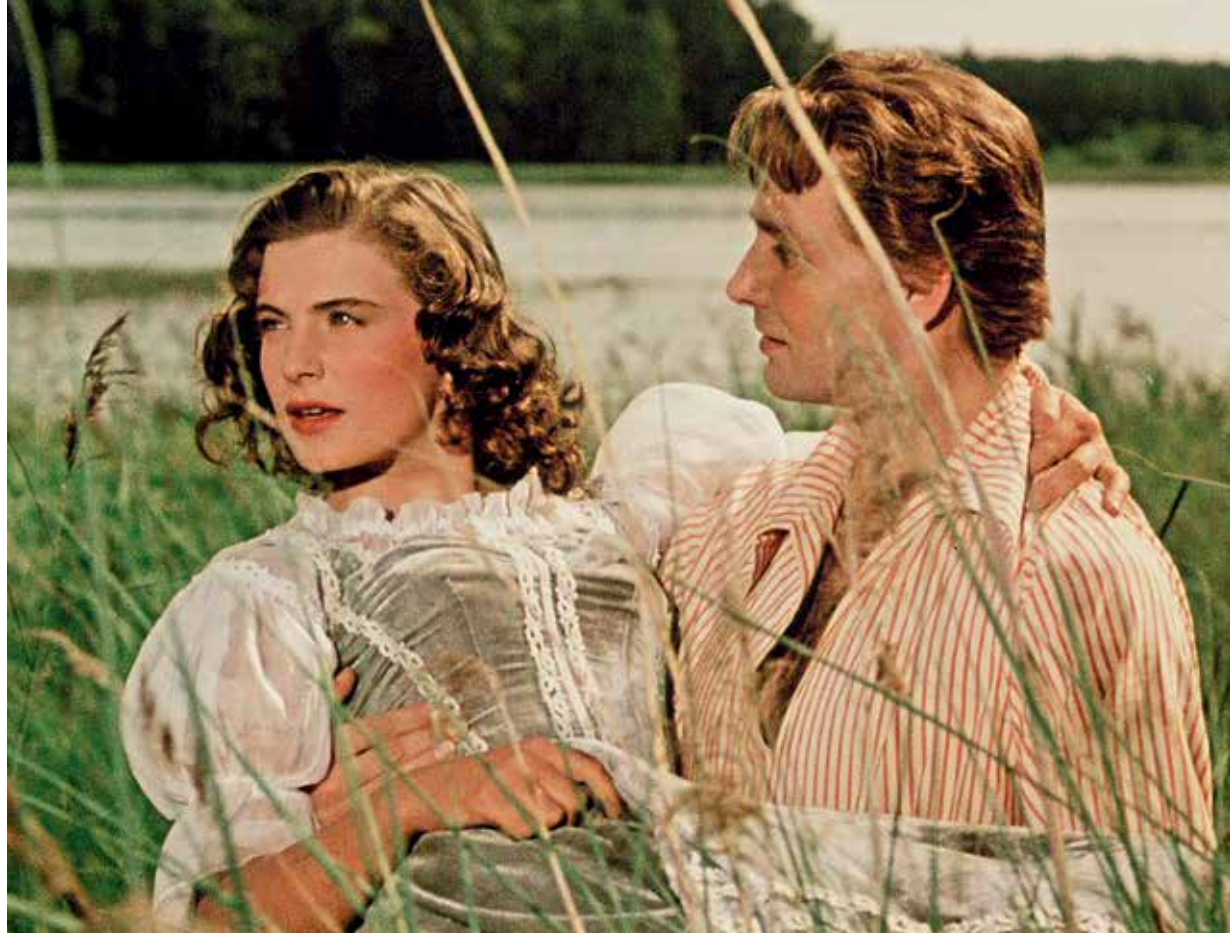
Užijte si zdarma
ochutnávku lázeňských
likérů, prohlídku
Divadla J. K. Tyla,
přístup na radniční věž
a další zajímavosti.

87%

ČSFD

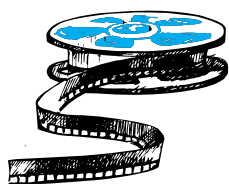
81%

IMDb

Byl jednou jeden král

Je opravdu sůl nad zlato? Odpověď na lidovou moudrost hledá svérázný král poté, co během vybírání dědičky trůnu vyžene nejmladší dceru z domu. Teprve když mu hladový lid prchá ze země a on sám se málem utopí v bažině, najde správnou odpověď. A pak vystrojí čtyři svatby najednou.

Československo, 1954

Premiéra 1955

98 minut

Režie:

Bořivoj Zeman

Scénář:

Jan Werich,
Jiří Brdečka,
Bořivoj Zeman

Hrají:

Jan Werich,
Vlasta Burian,
Milena Dvorská,
Stella Májová,
Irena Kačírková,
Terezie Brzková

Text: Petr Horálek

Byla jedna země, která se jmenovala Moje království. Měla pěkně velkou rozlohu, však kostelníkův Honzík by ji kamenem až devětkrát přehodil. Vládl tu král Já I. (Jan Werich) s pomocí rádce Atakdále (Vlasta Burian). Ale i panování se může omrzet, a tak se král začal poohlížet po nástupci. Vzhledem k chybějící legislativě se Já I. rozhodl postoupit trůn jedné ze svých tří dcer a jejímu budoucímu manželovi.

Lépe hladovět než jíst neslané

Ale která dcera ho má nejvíce ráda? Zatímco Drahomíra (Irena Kačírková) svou lásku k otci na veřej-

ném shromáždění přirovnává ke zlatu a Zpěvanka (Stella Májová) ke zlatu v hrdle, nejmladší Maruška (Milena Dvorská) si vymyslela sůl, které je podle ní vždy zapotřebí. Šokovaný a uražený král v afektu nařídí Marušce opustit palác a následně se rozhodne veškerou sůl v království zničit – poněkud neekologicky rozpustit v rybníku.

Zatímco Maruška najde přívětivý azyl v temném lese u kouzelné babky kořenářky (Terezie Brzková) a chodí na milostné schůzky s pracovitým rybářem (Vladimír Ráž), na hradě se usadilo bláznovství a hlad. Král pořádá demonstrativní neslané hody, uvězní drzého kuchaře ve vinném sklepě a s kum-

Zámek v Lešanech

Otínský rybník u Jindřichova Hradce

„I ta nemá tvář ví,
že sůl je obyčejná,
nicotná, sprostá
chuť. Co říkám
chuť – pachůť.“

pánem Atakdale začne vařit, přičemž je nakynutý lívanec málem zahubí. Trojice pozvaných princů (Miroslav Horníček, Lubomír Lipský a Miloš Kopecký) krizi ještě prohloubí, protože během zmatků ukradnou státní poklad, o který však vzápětí přijdou v močále.

Šlechta si bere chudinu

Vyděšený král zabloudí v začarovaném lese, málem se celý ponoří do rašeliny, ale když přizná svou hloupost, najde pevnou půdu pod nohama. Kouzelná babička za ním vyšle Marušku s bezednou slánkou a Já I. postupně poznává své nastávající

Rybník Vítek nedaleko Třeboně

zetě – kromě rybáře též zahradníka a dudáka. Vládi si ale ponechá, aby mohl napravit, co nadrobil. A k tomu se znovu ožení, s vdovou jako lusk (Marie Glázrová). Při svatebním veselí dodává, že ještě víc než sůl znamená láska. A ta je kořením života, jak dodá moudrá stařenka.

Procházky kolem rybníků

Pokud chcete vidět místo, kde rybář přenáší přes bahno Marušku nebo kde král žádá o ruku vdovu peroucí prádlo, vydejte se k Otínskému rybníku. Z nádraží v Jindřichově Hradci to máte po zelené značce něco přes sedm kilometrů. Můžete zvolit i alternativní cestu na kole, v říjnu jsou polní i lesní cesty ještě v dobrém stavu. Klíčová scéna sypání soli do vody vznikla na kamenném mostě přes rybník Vítek. Ze zastávky Třeboň lázně sem asi za hodinu dojdete po modré značce.

Pokud vás zajímá, kde Moje království začínalo, vydejte se do Posázaví do vesnice Lešany a najdete urnový háj. Od jeho nejsevernějšího bodu se posuňte asi 100 metrů na východ – a právě tam filmaři vytvořili celnici. Z nádraží Krhanice to tam máte čtyři kilometry po žluté značce. Cesta vede kolem Vojenského technického muzea a zámku Lešany, který dnes funguje jako hotel a penzion. □

Most přes rybník Vítek

Kamenný most s pěti oblouky přes rybník Vítek byl postaven v roce 1781 Josefem Rosenauerem za knížete Jana Schwarzenberga, kterému tehdy zdejší panství patřilo. Do roku 1988 po něm vedla silnice z Třeboně do Stráže nad Nežárkou, která od té doby překonává vodní hladinu o něco jižněji. Dnes chráněnou technickou památkou, která se objevila i v pohádce Z pekla štěstí nebo ve filmu Všichni moji blízcí, využívají pouze chodci a cyklisté.

Cestu okolo Světa zvládnete za pár hodin

Tentokrát vás pozveme na cestu kolem Světa. Nemusíte se ale bát, kolik peněz to bude stát, protože velké písmeno značí, že se jedná o rybník Svět, který je sedmým největším na Třeboňsku. Trasu pohodovým tempem zvládnete za jedno odpoledne.

Text a foto: Jaroslav Vála

Když se řekne Třeboň, automaticky se nám vybaví kapr. Už cestou z nádraží se s pár kapry setkáme – sklolaminátová plastika, která vypadá jako z bronzu, zdobí velký a značně frekventovaný kruhový objezd. Předměstím Třeboně se dostaneme do lázeňského parku. Ještě než se vydáme na cestu, zamíříme k lázním Aurora, v nichž se léčí především nemoci pohybového aparátu. Můžeme zde využít veřejnosti přístupného výtahu a z vyhlídkové plošiny na střeše nejvyšší lázeňské budovy budeme mít celé širé okolí jako na dlani.

Podél cedulí k mlýnu

Poté projdeme lázeňským parkem na břeh rybníka a vydáme se po značkách naučné stezky. Ta byla otevřena již v roce 1985 a prošla rekonstrukcemi v letech 1997 a 2016, kdy byly vyměněny všechny naučné tabule. Jejich autorem je Václav Bartuška. Stezka prochází typickou krajinou Třeboňska s rybníky, lesy, loukami a původními usedlostmi.

Na jejím nejzápadnějším konci spatříme Spolský mlýn vystavěný v roce 1861. Jedním ze zdejších mlynářů byl Josef Fujan, který dal v roce 1882 před mlýnem postavit kapličku, a to jako prosbu Panně Marii za uzdravení své ženy. Mlýn fungoval přibližně do roku 1963. Byla k němu také připojena pila, která je dnes majetkem města Třeboně.

Rybník Svět

Nádraží v Třeboni

15 km
délka trasy

Schwarzenberská hrobka

Socha Jakuba Krčína

Schwarzenberská hrobka

Projdeme borovým lesem a po jižním břehu rybníka přijdeme ke hřbitovu ležícímu na okraji anglického parku. Vpravo od vstupní brány je bývalá márnice a nedaleko od ní, u kamenné ohradní zdi, se nachází hrob, v němž je pochován cestovatel Jiří Hanzelka. Uprostřed hřbitova stojí kostel sv. Jiljí. Ten Schwarzenbergové využívali od roku 1784 až do dokončení nové rodové hrobky v sousedním parku jako pohřebiště.

Poté byli ukládáni do Schwarzenberské hrobky. Sarkofágy s jejich ostatky nalezneme vlevo od vstupu do krypty. Tato pozoruhodná stavba byla postavena v letech 1874–1877 v podobě novogotické dvoupodlažní centrály s předsunutou věží a monumentálním schodištěm. Celoročně se zde konají pravidelné prohlídky s průvodcem a pořádají se tu i koncerty a kulturní akce.

Na mohutné hrázi

Zbývá už jen pár stovek metrů a jsme na mohutné hrázi lemované vzrostlými 300 let starými duby. Hráz stavěl Jakub Krčín z Jelčan a Sedlčan, jeden z nejznámějších českých rybníkářů, v letech 1571–1573. Jeho socha od akademického sochaře Jana Hendrycha stojí od roku 2004 na hrázi

nad přístavištěm, z něhož vyplouvá výletní loď na okružní plavbu.

Rybník, který vznikl na místě Svinenského předměstí a osady Dvorce, dostal název Nevděk kvůli obtížím při stavbě. Původně měl plochu 380 hektarů. Po povodni v roce 1611 byl hrází oddělen od Opatovického rybníka a od té doby je nazýván Svět. V současné době má vodní plocha velikost 214 hektarů a zadržuje asi 3,6 mil. kubiků vody.

Když zbude čas

Pokud vám zbývá dost sil a času, nemusíte nutně spěchat na nedalekou zastávku Třeboň lázně. Město nabízí nepřeborné množství památek – zámek, kostel sv. Jiljí a Panny Marie Královny, Dům Štěpánka Netolického, Dům přírody Třeboňska, pivovar Bohemia Regent a samozřejmě nespočet restaurací, kaváren i cukráren. □

Vlakem do Třeboně

Z Prahy

Příímým rychlíkem Lužnice nebo jiným dálkovým vlakem do Veselí nad Lužnicí a dále regionálním spojem

Z Brna/Jihlavy

Rychlíkem Rožmberk do Veselí nad Lužnicí a dále regionálním spojem

Za tuto trasu získáte v aplikaci Vlakem na výlet **20 ČD Bodů**.

Jak se jižní Čechy zvětšily díky železnici

Po vzniku Československa se ještě dva roky vyjednávalo o konečné podobě hranic nového státu. K úspěchům naší delegace na mírových konferencích patřilo i rozšíření jižních Čech na úkor poraženého Rakouska. Pomohly k tomu i železniční trati a opravárenské dílny.

Text: Petr Horálek

V říjnu 1918 nastal pro Čechy a Slováky zázrak. Nejenže končila krvavá světová válka, ale oba národy získaly společnou státní samostatnost. Když ale opadla euforie, nastalo období nejistoty a bojů – skutečných i diplomatických.

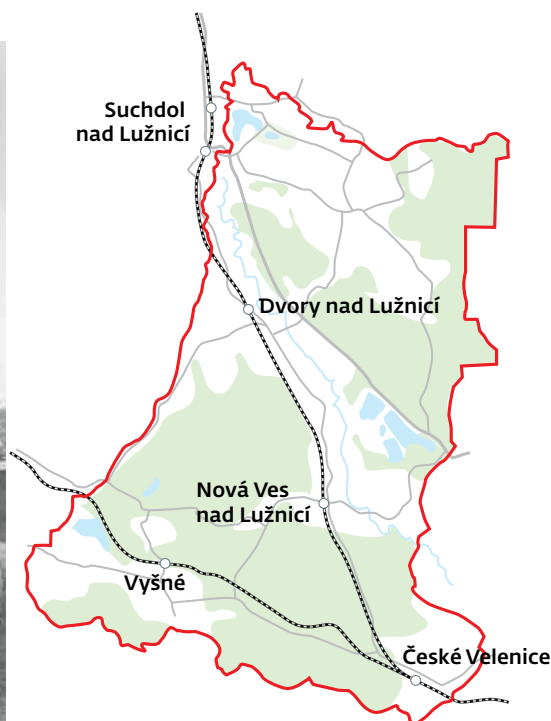
Hranice určují vítězové

Vítězné velmoci na mírových konferencích odmítly spojení poraženého Německa a Rakouska do jednoho celku, stejně jako jejich rozšíření na úkor nově vzniklých států. Naše delegace, kterou vedl

premiér Karel Kramář a ve které se výrazně uplatnil ministr zahraničí Edvard Beneš, tak mohla slavit uznání historických (a ne národnostních) hranic Čech a Moravy – nikoli však Slezska, kde se válčilo s Polskem o Těšínsko.

Na některých místech se ale hranice přece jen výrazně měnily. Týkalo se to i širšího Třeboňska, které se po válce rozrostlo směrem na jihovýchod o území, kterému Češi říkají Vitorazsko, a to podle přeloženého názvu rakouského města Weitra. Československo požadovalo tuto část Dolních Rakous z důvodů historických, národnostních i dopravních.

Nádraží na předměstí Gmündu okolo roku 1900

Krajina v zaniklé obci Kunšach

Klíčový dopravní uzel

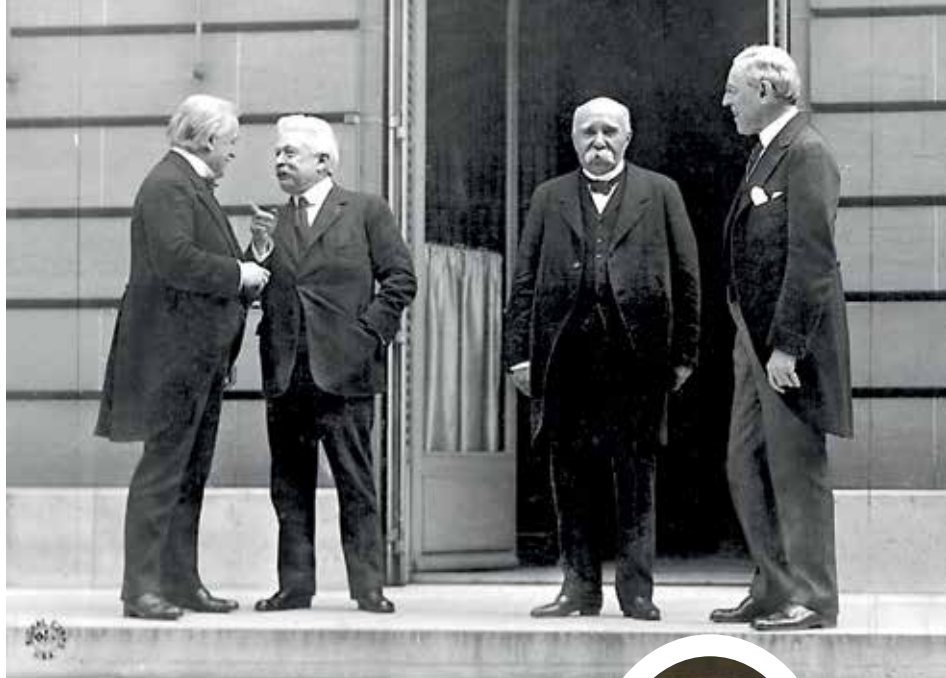
Po bitvě na Moravském poli v roce 1278 připadla Weitra s celým krajem Habsburkům, a to mírovou smlouvou z roku 1296. Vzhledem k blízkosti hranic zde sice žili i Češi, nicméně podle údajů ze sčítání lidu provedeného za Rakousko-Uherska představovali na celém Vitorazsku méně než desetinu populace, i když v některých oblastech třeba čtvrtinu. Naši politici však tvrdili, že sčítací komisaři vyvíjeli na obyvatele nátlak.

Československo ale usilovalo o připojení části Vitorazska především z důvodů dopravně-strategických. Vedly tudy dvě důležité trati spojující Prahu, Plzeň, České Budějovice a Vídeň. Kromě toho se na předměstí Gmündu nacházelo velké nádraží, jeden z nejdůležitějších dopravních uzlů v zemi, a železniční dílny a opravny, které zaměstnávaly přes tisíc lidí!

Nová státní hranice

K jižním Čechám nakonec bylo na základě Saintgermainské smlouvy z 19. září 1919 a rozhodnutí z 31. července 1920 připojeno území o celkové výměře 118 km². Jednalo se o tehdejší obce Tušů (dnes součástí Suchdola nad Lužnicí), Halámky, Německé (dnes Dvory nad Lužnicí), Trpnouze (v současnosti součást obce Hranice), Nová Ves (nad Lužnicí) s osadou Žofina Huť, Nakolice a Vyšné (obě nyní součástí obce Nové Hradky), Krabonoš, Rapšach s blízkými osadami i dnes již neexistující Kunšach, který byl v roce 1953 srovnán se zemí kvůli zřízení přísně střeženého hraničního pásma.

Nesmíme zapomenout na Dolní/Horní Velenici, Českou Cejli a Josefsko, ze kterých vzniklo centrum regionu – od prosince 1922 prohlášené za město

O nové podobě Evropy rozhodovali především (zleva) britský premiér Lloyd George, italský premiér Vittorio Emanuele Orlando, francouzský premiér Georges Clemenceau a americký prezident Woodrow Wilson.

Karel Kramář – první československý premiér

Edvard Beneš v roce 1919 jako ministr zahraničí

s názvem České Velenice. To se nachází i na nepatrné části předválečného katastru Gmündu. Podle sčítání lidu z roku 1921 se v „nových jižních Čechách“ k československé národnosti přihlásilo 74 % místních, v roce 1930 tento podíl vzrostl na 85 %.

České Vitorazsko, podle rakouské verze „území 13 obcí odstoupených k ČSR“, kde žije necelých 10 tisíc obyvatel, zůstává součástí naší země i dnes. Navzdory odtržení k Německu po mnichovské dohodě, druhé světové a studené válce i bankrotu zprivatizovaných železničních dílen. Turisticky atraktivní region můžete snadno navštívit vlakem – a stále si k tomu vybrat jednu ze dvou železničních tratí. □

Úspěchy a nezdary při tvorbě hranic ČSR

- Čechy a Morava byly uznány v historických hranicích
- připojení části Vitorazska a Valticka na úkor Rakouska
- připojení Hlučínska na úkor Německa
- jižní hranice Slovenska
- připojení Podkarpatské Rusi se závazkem udělení samosprávy (splněno až v listopadu 1938)

- odevzdání 45 % území Těšínska Polsku
- odevzdání části Oravy a Spišska Polsku
- neúspěch při vyjednávání o Kladsko, Lužici a z větší části i Ratibořsko
- zamítnutí návrhu na vytvoření koridoru přes Rakousko k Jadranu

Za zvířátky

Projížďky na velbloudech na rodinné farmě v Záhosticích

Na rodinné velbloudí farmě v Záhosticích se zabývají především chovem velbloudů a lam, k vidění jsou tam ale i koně, drůbež a kočky. Děti asi nejvíc zabaví projížďka na velbloudech, kterou je ale dobré si dopředu zarezervovat. Ochotná průvodkyně a majitelka vám odvypráví poutavé příběhy jednotlivých druhů zvířat včetně jejich historie a využití. V říjnu zde mají otevřeno každou sobotu od 13 do 17 hodin. Od vlaku ze stanice Chýnov to sem máte (pěšky nebo na kole) něco přes dva kilometry. Návštěvu můžete spojit s prohlídkou Chýnovské jeskyně, kde jsou o říjnových víkendech naplánované vstupy v 10, ve 12 a 14 hodin.

Zábava uvnitř

Budějovické Hopsárium s novým tobogánem

Pokud vás při toulkách s dětmi po největším městě Jihočeského kraje zastihne déšť či jiné špatné počasí, doporučujeme vám zábavní park Hopsárium. Obrovský zastřešený areál se nachází jen pár minut chůze od nádraží na ploše přesahující 2 100 metrů čtverečních. Čeká tu na vás mimo jiné dopravní hřiště, závodní okruh s elektrickými autíčky, skákačí šedý žralok, maxi trampolína „mrakodrapy“, lezecká stěna „korálový útes“, multifunkční aréna, malý svět pro batolata a sjezdovka. Od 8. září je v provozu i nový tobogán.

Za pohádkou

Skřítkov Český Krumlov je plný zlata a pidimužiků

Při výletu do Českého Krumlova určitě nevynechejte muzeum Skřítkov. Najdete ho jen pár desítek metrů od prvního zámeckého nádvoří. Jeho tvůrci si opravdu vyhráli s detaily. Každý exponát je originál. Hned po příchodu vás uvítá vodník s dušičkami, potom na vás vykouknou pidimužici v podobě slavných osobností, nechybí ani kouzelný les s vílami nebo středověký trh. Můžete si vyfotit skřítky s truhlicí plnou drahých kamenů nebo při těžbě zlata. V říjnu zde mají otevřeno každý den od 10 do 17 hodin.

ČD Bike

REZERVACE
ONLINE

Půjčovny kol a služby pro cyklisty

- 69 půjčoven kol (ve vybraných stanicích si lze vypůjčit i elektrokola a koloběžky)
- k dispozici kvalitní kola s předpisovou výbavou a pravidelným servisem
- rezervace v e-shopu ČD nebo v aplikaci Můj vlak
- přeprava a úschova vypůjčených kol zdarma na vybraných tratích a úsecích

kolo
od 210 Kč/den
elektrokolo
od 380 Kč/den

TIP

Kolo si můžete
bezplatně zapůjčit
na jeden den
za 100 bodů
z věrnostního
programu ČD Body.

Cestování
vlakem
je ekologické

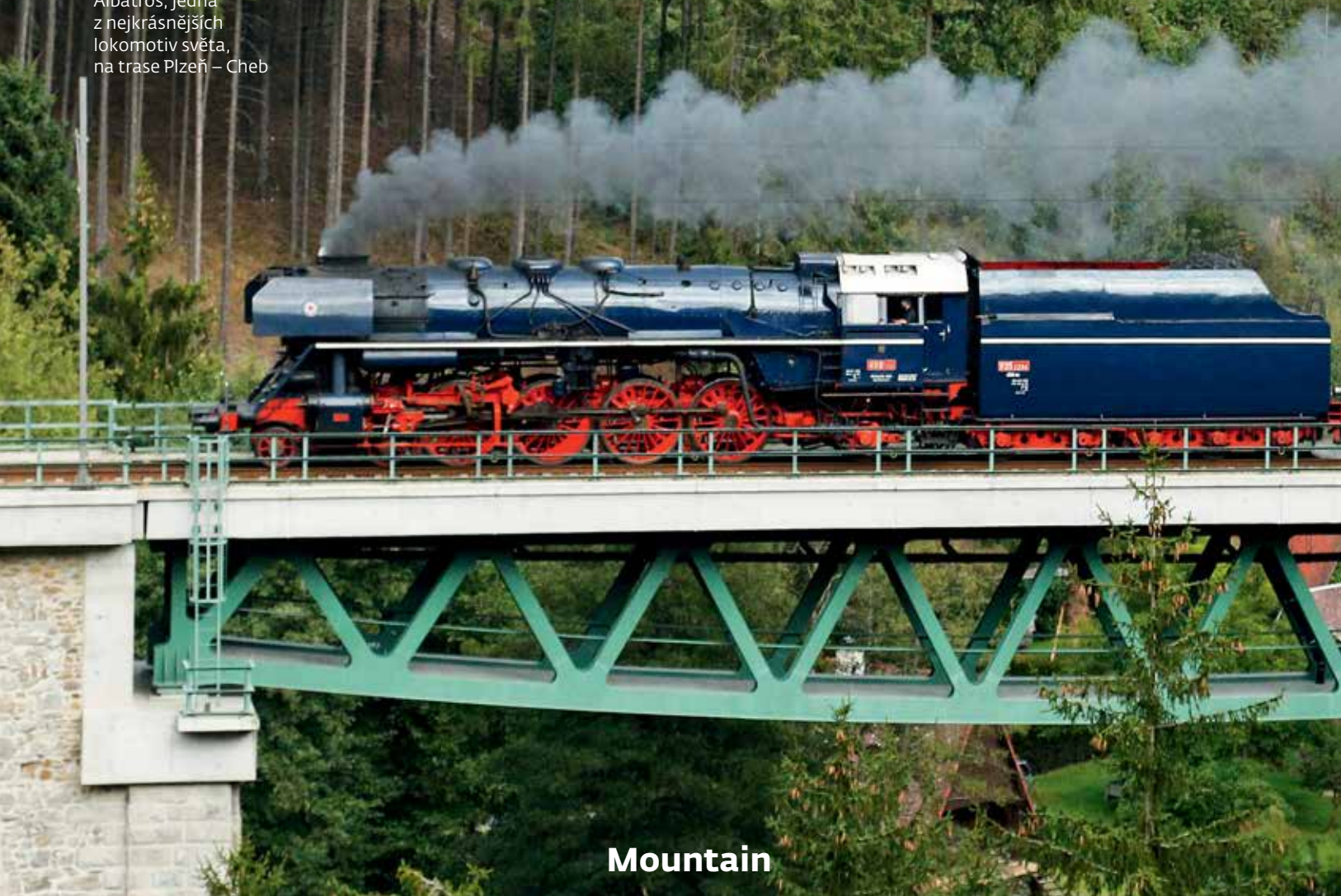

Pojed'te s námi.
www.cd.cz/cdbike

České dráhy
Moderně a spolehlivě

Albatros, jedna z nejkrásnějších lokomotiv světa, na trase Plzeň – Cheb

Mountain

Silné lokomotivy pro horské trati

V této rubrice se už představily dvě slavné generace rychlíkových lokomotiv označených podle amerického způsobu jako Atlantic a Pacific.

Třetí typ dostal své jméno podle nasazení v horách – Mountain. Byly to ještě větší a silnější stroje pro dopravu rychlíků i nákladních vlaků na tratích s dlouhými horskými rampami.

Text: Petr Šťáhlavský

V minulosti stáli železniční konstruktéři před zásadní otázkou: Jak mohou parní lokomotivy dopravit stále těžší vlaky na náročných horských tratích – a ještě k tomu vyšší rychlostí? Odpověď zněla, že se zvětšil jejich kotel a lokomotivy navíc dostaly čtvrtou spřaženou nápravu.

Na horských železnicích se nedosahovalo tak velkých rychlostí jako v rovinách, přednost dostala síla a výdrž, proto měla kola hnaných náprav o něco menší průměr než rekordní Pacifiky. Třída Mountain si tak vedle rychlíků našla bohaté uplatnění také v nákladní dopravě. Tento americký typ u nás nese prozaické číselné a písmenné označení 2'D 1', ve Francii jen jednoduché číselné 241 a ve Velké Británii ji označili jako 4-8-2.

Parní lokomotiva typu 4-8-2 vznikla pro provoz v jižní Africe.

Úzkorozchodné královny

Kdy se na železnici poprvé objevil tento typ lokomotiv? První doložené použití otočného podvozku se dvěma běžnými nápravami, čtveřicí spřažených poháněných náprav a jednonápravového podvozku pod kabinou pochází z roku 1888. Bylo to u pětice tendrovek třídy D Natalských státních drah, tedy na území dnešní Jihoafrické republiky.

Kde se vzalo označení Mountain

Jedna teorie vznik označení umísťuje na Nový Zéland, kde vyrobili první lokomotivu s tímto uspořádáním náprav v roce 1908. Určená byla pro 682 km dlouhou hlavní trať severního ostrova z Aucklandu do Wellingtonu napříč hornatým ostrovem. Druhá teorie umísťuje vznik názvu do USA ke společnosti C&O, která nasadila tento typ na horské trati v pohoří Allegheny. To je součástí rozsáhlého Appalačského pohoří na východě USA a Kanady a představuje významnou překážku pro dopravní infrastrukturu. Železnice C&O nasadila první Mountain v roce 1911.

V USA se můžete setkat ještě s jedním označením. Zavedla ho společnost New York Central Railroad. Se svými 600 lokomotivami uvedeného uspořádání pojezdu byla jejich největším americkým provozovatelem. Název byl zvolen podle jedné z řek, jejichž tok železnice sledovala – Mohawk.

První novozélandský typ Mountain vyjel v roce 1908.

První doložená lokomotiva se samostatným tendrem s uspořádáním pojezdu Mountain pochází z roku 1908 a byla vyrobena v železničních dílnách Addington Railway Workshops v Christchurch na Novém Zélandu. Určená byla pro dopravu nákladních vlaků na nejnáročnějším úseku páteřní trati na severním ostrově mezi Taumarunui a Taihape.

V jižní polovině Afriky, na Novém Zélandu, v Austrálii a v Asii se ve velké míře používá takzvaný kapkový rozchod – 1 067 mm. První lokomotivy typu Mountain tak byly úzkorozchodné a na těchto tratích se staly skutečnými královnami. Jednalo se o nejvýkonnější, nejelegantnější a nejoblíbenější stroje v mnoha zemích. Na Novém Zélandu patřilo královské místo řadě J vyráběné na konci 30. a ve 40. letech 20. století. Stroje s koly o průměru 1 372 mm měly maximální rychlost 121 km/h a byly určeny pro expresy i nákladní vlaky. Část lokomotiv byla dodána dokonce v elegantním aerodynamickém kapotování.

Nejrychleji jezdily na Canterburských pláních na jižním ostrově. I když byla maximální rychlost vlaků v zemi omezena na 80 km/h, tyto stroje směly dosahovat až 89 km/h. Je zaznamenán i případ, kdy jedna z lokomotiv dopravila 300 tun těžký desetivozový vlak z Tinwaldu do Washdyke průměrnou rychlostí 95 km/h. A někteří strojvedoucí dokonce tvrdili, že se svými stroji dosáhli rychlosti až 137 km/h.

Jihoafrické horské eldorádo

Skutečným rájem třídy Mountain se stala Jihoafrická republika, ve které se nachází hned několik horských masivů s vrcholy kolem dvou tisíc metrů. Takový terén vyžadoval silné lokomotivy. Mezi roky 1909 a 1953 byly na zdejší železnice dodány

Škodoväcký výrobek řady 486.0

stovky lokomotiv 4-8-2 ve 26 různých typech, a to nepočítáme tendrovky. Staly se nejoblíbenějšími stroji v nákladní dopravě a úspěšně vozily osobní vlaky a rychlíky.

Kupříkladu řada 15F se stala s 255 vyrobenými stroji nejpočetnějším jihoafrickým typem. Lokomotiva 3030 typu 15F odvezla 21. února 1947 vlak během státní návštěvy krále Jiřího VI. po britských územích v jižní Africe.

Jen o něco méně kusů měla řada 19D, které místní železničáři přezdívali Dolly. Se svými 80 tunami byla původně určená pro vedlejší trati. Jeden stroj s číslem 2749 dostal na konci kariéry modrý nátěr a v Pretorii posunoval se soupravou slavného Modrého vlaku.

Plzeňská Škodovka

Zajímavostí jihoafrických Mountainů byl jejich původ v různých lokomotivkách Evropy a Ameriky, přičemž 15 lokomotiv řady 19D vyrobila dokonce plzeňská Škodovka. Ta dodávala stroje s uspořádáním náprav 2'D 1' i Československým státním drahám. Členitá krajina a řada tratí s táhlým stoupáním jim umožnila předvést svoje přednosti.

ČSD ve 30. letech potřebovaly nové lokomotivy hlavně pro magistrálu do Košic přes Beskydy a podél Tater. Dráhy proto oslovily ČKD i Škodovku s požadavkem na lokomotivu se čtyřmi spřaženými nápravami a hmotností 16 tun na nápravu.

Albatros 498.022 patří mezi nejzachovalejší stroje typu Mountain v Česku.

V jižní Africe jezdily stovky lokomotiv s uspořádáním náprav 4-8-2 (zde řada 19A).

Západoaustralská řada W pro rozchod 1 067 mm

Francouzský stroj 241P představuje vrchol parních rychlíkových lokomotiv.

Škodovka v roce 1933 vyrobila prototyp s pojezdem 2'D 1' a následně dodala dalších osm kusů. Dostaly označení 486.0. Jejich maximální rychlost byla 110 km/h. Nové stroje disponovaly výkonem přes 2 200 koní, ale jejich kola byla o 12 centimetrů menší než u Mikáda. Tři jezdily v Praze a šest jich zamířilo do slovenské Spišské Nové Vsi, kde prokazovaly svůj výkon v náročných horských podmínkách Štrbské rampy.

Albatros a Šlechtična

Dobré zkušenosti ČSD s lokomotivami třídy Mountain vedly po druhé světové válce k objednání těchto nejslavnějších parních lokomotiv naší historie. Plzeňská Škoda vyrobila do roku 1954 nejprve 40 strojů řady 498.0 a později ještě 15 lokomotiv řady 498.1. Nesly elegantní modrý lak s červenými koly a dostaly poetickou přezdívku Albatros.

Provozně ještě úspěšnější a početnější byla řada 475.1. Pro její elegantní vzhled se jí přezdívá Šlechtična. Univerzální lokomotiva se dobře uplatnila v čele rychlíků, osobních i rychlých nákladních vlaků. V letech 1947 až 1950 jich bylo vyrobeno 172, ale u nás jich jezdilo jen 147. Zbývajících 25 kusů zamířilo jako pomoc do Korejské lidové demokratické republiky. Málokde v Evropě se tento typ lokomotiv rozšířil stejně úspěšně jako u nás. Konkurovat nám mohla snad jen Francie a Španělsko.

Francouzská legenda

Skutečnou železniční legendou byla francouzská řada 241P. Navrhl ji slavný konstruktér parních lokomotiv André Chapelon v roce 1948 pro expresní vlaky z Paříže do Marseille. Dokázala rozjet vlaky se 16 vozy a hmotností kolem 800 tun na 120 km/h.

Americká řada M1 s odkrytým kotlem

Dosahovala výkonu až 4 000 koní a tažné síly 202 kN. Její kola měla průměr dva metry. Dopravovala i slavný expres Le Mistral z Paříže do Nice. Svým výkonem si nezádala ani s modernějšími elektrickými lokomotivami.

Americké rekordy

Skutečným rájem pro třídu Mountain byly USA. První americkou horskou lokomotivu postavila v roce 1911 lokomotivka ALCO pro společnost Chesapeake & Ohio Railway (C&O), která měla trati v horách podél východního pobřeží USA. Stalo se tak ve chvíli, kdy Pacifiky nestačily na dopravu těžších vlaků na horských tratích. Zpočátku se s novými lokomotivami počítalo pro osobní dopravu, ale brzy se ukázalo, že se velmi dobře uplatní také u nákladních vlaků.

Postupně bylo dodáno 41 americkým železničním společností zhruba 2 200 lokomotiv s tímto

pojezdem. Americké stroje mají několik rekordů ve své třídě, což však není s ohledem na charakter těchto železnic žádné překvapení. Třeba řada 4400 společnosti Frisco byla se svými 204 tunami nejtěžší svého druhu a řada 2600 společnosti Illinois Central Railroad zase nejvýkonnější. Dokázala vytvořit tažnou sílu až 349 kN. Pro představu je to víc, než kolik se udává pro moderní elektrické lokomotivy Taurus. □

Albatros se vrací

Naším nejslavnějším typem lokomotiv s uspořádáním 2'D 1', tedy po americkou Mountain, jsou rychlíkové Albatrosy. Stroj řady 498.106 dokonce vytvořil rychlostní rekord 162 km/h pro domácí parní lokomotivy. Díky iniciativě společnosti Steam Story Agency se má do provozu vrátit jiný zachovaný Albatros – lokomotiva 498.022 Českých drah.

Zajímá vás železnice hlouběji a chtěli byste si přečíst víc článků s touto tematikou? Zkuste oborový magazín Železničář, který koupíte v pokladnách na nádražích nebo si jej můžete předplatit za 500 Kč na rok či za ČD Body z věrnostního programu Českých drah a získat navíc 4x ročně oboustranný plakát ve formátu A2. Více informací naleznete na stránkách zeleznicar.cd.cz.

Program pro
STUDENTY

Se stipendiem vstříc budoucnosti s nejlepšími vyhlídkami

Dejte se na dráhu, která dává smysl. Zapojte se do **Stipendijního programu ČÉDés** u největšího českého železničního dopravce.

Benefity programu:

- příspěvek na studium a jízdné
- příspěvek za nástup k ČD
- odborná praxe v provozu ČD
- jisté pracovní uplatnění
- profesní a osobnostní růst

www.mojedraha.cz

 České dráhy
Moderně a spolehlivě

ČD Body

Čím více jezdíte,
tím více získáte

1. **Zaregistrujte se** do našeho věrnostního programu.
2. **Sbírejte body** za online nákup jízdenek ČD.
3. **Vyberte si odměnu** za nasbírané body (jízdenky, místenky, slevy na knihy, časopisy, vstupenky do divadel, elektroniku, sportovní potřeby, slevové vouchery a další).

40
bodů

50
bodů

60
bodů

Cestování
vlakem
je ekologické

Expirace bodů je 24 měsíců ode dne, kdy body můžete poprvé uplatnit.

Pojed'te s námi.
www.cd.cz/cdbody

České dráhy
Moderně a spolehlivě

ČD

servis

Člankový tento rubriky mají pouze informativní charakter. Přeprava ve vlacích ČD se řídí tarifem ČD a SPPD.

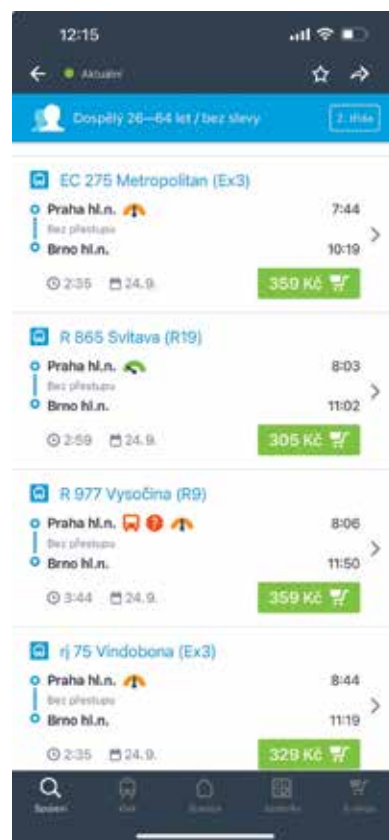
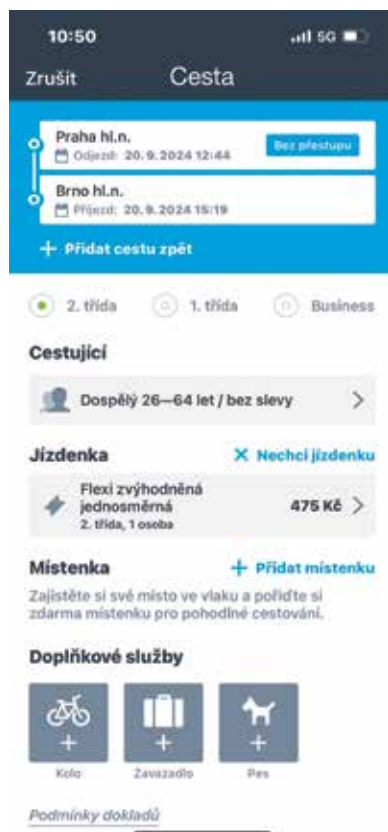

Mobilní aplikace Můj vlak

Obliba aplikace Můj vlak mezi cestujícími roste. Umožňuje totiž nejen rychle a pohodlně kupovat jízdenky, ale podává mnoho užitečných informací a notifikací před jízdou i během ní, třeba ze kterého nástupiště spoj odjíždí nebo jaké má vlak skutečné řazení vozů.

Aplikace Českých drah Můj vlak nabízí praktické informace a služby pro cestování vlakem ve vašem mobilním telefonu nebo tabletu. O její oblíbenosti svědčí, že má aktuálně 1,3 milionu uživatelů! Vyhledejte v ní dopravní spojení, najdete informace o vlaku, koupíte zde jízdenky a zajistíte rezervace. Cestující

tady mají po ruce také aktuální informace z provozu a rady, jak postupovat v případě mimořádností. Navíc vám přináší řadu výhod oproti nákupu u pokladny. Můžete využít třeba místenky zdarma a ušetřit tak až 35 Kč. Díky funkci Semafor vidíte v aplikaci od letošního jara i obsazenost daného dálkového vlaku.

Snadný a rychlý nákup

Je to snadné a zvládne to každý. K nákupu jízdenky stačí pár kroků. Zadejte, odkud a kam chcete jet, velmi vám pomůže automatický našeptávač. Následně zvolte datum a čas požadovaného odjezdu. Dále počet cestujících, pro které jízdenku kupujete. Případně můžete změnit i preferovanou třídu.

Aplikace vám nabídne několik různých spojení. U každého spoje vidíte zároveň i cenu jízdenky pro zadané cestující. Vyberte si spoj, který vám nejvíce vyhovuje, pomocí zeleného tlačítka s cenou. Zobrazenou cenu vám ČD garantují až do dokončení vašeho nákupu. Snadno si můžete k jízdence přidat i místenku. Konkrétní místo si zpravidla vyberete přímo z plánu vlaku. Je možné si přidat i doklad pro psa nebo kolo.

Jízdenka schovaná v mobilu

S Flexi jízdenkou můžete v době její platnosti cestovat na dané trase kterýmkoli vlakem ČD, aniž byste ji museli měnit, jen musí být vystavena na vaše jméno. Jízdenka platí vždy pouze ve spojení s jakýmkoli vaším osobním průkazem vydaným státní správou, Českými drahami (například In Kartou) nebo jiným dopravcem, popřípadě průkazem ISIC nebo ITIC. Při společné cestě více osob stačí zadat jméno pouze jedné z nich, ta ale musí

cestovat, jinak je jízdenka neplatná. V aplikaci lze využívat i další jízdní doklady ČD jako Skupinová víkendová jízdenka, Vlak+, Jízdenka na léto nebo třeba IN 100.

Pak už stačí jen zaplatit, nejčastěji kartou nebo přes účet ČD Kredit. Následně se vám jízdenka zobrazí přímo v aplikaci a tam již zůstane uložená. Jízdenku dostanete ve formě obrázku s 2D kódem. Ten pak ukážete vlakové četě při kontrole (případně spolu s osobním dokladem) nebo jí můžete sdělit šestimístný kód transakce, který najdete nad 2D kódem.

Dostupná historie nákupů

Pokud často cestujete stejnou trasou a nebaví vás pokaždé vyplňovat potřebné údaje k nákupu jízdenky, v historii nákupů aplikace Můj vlak spoj vždy znovu jednoduše najdete. Zjistili jste na cestě, že jste si doma zapomněli fyzickou In Kartou? Buďte bez obav, do aplikace si můžete nahrát obraz plastové In Karty a při kontrole jízdenek se ničím dalším nemusíte prokazovat. Navíc tak máte slevové aplikace pod kontrolou a kdykoli vidíte, kdy vám skončí jejich platnost. Průvodčím ve vlaku ukážete jen rotující QR kód.

www.cd.cz

Výhody aplikace Můj vlak

- informace o jízdních řádech i offline
- automatické informace o nástupišti a koleji vlaku
- vrácení vnitrostátní jízdenky do 15 minut před odjezdem vlaku
- notifikace o případném zpoždění vlaku
- seznam služeb ve stanicích
- historie nákupů
- rezervace místa přímo z plánu vlaku
- je zdarma a bez reklam
- nabízí i jízdenky na navazující MHD
- bez nutnosti zřízení profilového účtu
- spousta funkcí navíc s profilovým účtem
- zobrazení aktuálního/pravidelného řazení

Železničářská srdce bijí v pražské Masné

Máte železničářské srdce a rádi byste se věnovali dráze i po studiích? Pokud ano, vaše kroky by měly směřovat na Vyšší odbornou školu a Střední průmyslovou školu dopravní v Masné ulici v Praze.

dokáže simulovat všechny druhy zabezpečovacích zařízení používaných na české železnici. V rámci předmětu zabezpečovací technika chodí zdejší studenti také do dopravního sálu Fakulty dopravní ČVUT.

Zajímavé exkurze a praxe

Výuku doplňuje řada exkurzí. V minulém školním roce proběhly například v Centrálním dispečerském pracovišti Praha, na Švestkové dráze nebo trati s radioblokem z Čičenic do Prachatic. Všichni odborní učitelé se také pravidelně účastní stáží a školení u dopravních firem, mnozí z vyučujících pracují (nebo dříve pracovali) na různých pozicích v železniční dopravě.

Tato škola má téměř sedmdesátiletou tradici ve vzdělávání odborníků napříč všemi druhy dopravy. Už od samého jejího počátku to platí i pro železnici. Dnes na dráhu míří zejména studenti ze čtyřletého maturitního oboru Provoz a ekonomika dopravy. Zde se vyučují specializované předměty jako zabezpečovací a sdělovací technika, kolejová vozidla nebo fiktivní provoz.

Zájem o simulátory

Škola disponuje moderně vybavenými učebnami, mezi nimiž je i dopravní sál kolejové dopravy. Sem studenti rádi chodí jak na výuku, tak i ve volném čase v rámci dopravního kroužku. Největší zájem je o simulátory, z nichž čtyři představují železniční vozidla. Jde o elektrickou jednotku RegioPanter, motorový vůz řady 854, lokomotivu řady 749 a univerzální simulátor elektrické jednotky či lokomotivy bez konkrétní řady.

Z vozidel městské dopravy nechybí metro, tramvaj a nejnověji i městský autobus. Studenti si mohou vyzkoušet Dop3sim, což je vlastní školní program na výuku řízení železniční dopravy, který

Nedílnou součástí studia jsou i odborné praxe ve třetím a čtvrtém ročníku, během kterých se mnoha studentům splní jejich sen – jezdit na stanovišti strojevedoucího. Třeba i ve vlcích Českých drah. Po maturitě a absolvování předepsaných zkoušek mohou absolventi zastávat takřka všechny provozní a přepravní profese. Řada studentů chce ještě před nástupem do zaměstnání prohloubit své odborné vzdělání dalším studiem, nejčastěji na partnerské Dopravní fakultě Jana Pernera v Pardubicích. □

www.spsdmasna.cz

Přijďte na návštěvu

V Masné si dobře uvědomují, že vždy je co zlepšovat. Proto se výuka i školní vybavení neustále inovují, aby reflektovaly nejnovější trendy v dopravě. Přijďte se o tom přesvědčit třeba na příštím dni otevřených dveří.

Užijte si filmový podzim v Jihlavě

Podzim je tady a s ním i 28. Mezinárodní festival dokumentárních filmů Ji.hlava. Akce nabízí stovky nejnovějších dokumentů z domova i ze světa, filmové retrospektivy i přehlídku virtuální reality. A navíc koncerty, divadla a bohatý program pro děti i dospívající.

Jihlava bude od 25. října do 3. listopadu patřit dokumentárnímu filmu. Festivalový program nabídne premiéry českých snímků i nové dokumenty ze zahraničí. Diváci a divačky se mohou těšit například na časosběrný dokument Prezidentka režiséra Marka Šulíka, který z bezprostřední blízkosti zachycuje Zuzanu Čaputovou během výkonu funkce hlavy státu.

Hvězdy i osobní pohoda

Jak najít lásku pomocí astrologie a hvězd poradí dokumentární komedie Je to ve hvězdách režiséra Petera Kerekese. Festival Ji.hlava nabídne i dvě desítky filmů režisérů Víta Klusáka a Filipa Remundy včetně oceňovaného Českého snu o „hypermarketu, který nebyl“, od jehož premiéry letos uplynulo dvacet let.

Festival myslí i na děti. Letos posedmé proběhne Ji.hlava dětem, jejímž letošním tématem je Všeho

s mírou! Od životosprávy a psychohygieny až po environmentální a sociální otázky. Na děti čeká bohatá nabídka workshopů, ale i divadla a promítání. Nachystané jsou též workshopy pro dospívající, například Co dělat pro digitální wellbeing (osobní pohoda) nebo Jak vyžrát nad vnitřním kritikem.

Přijďte diskutovat

Čtyři dny diskuzí nabídne ji.hlavské Inspirační fórum. To se bude tradičně věnovat tématům, která představují největší civilizační výzvy dneška, jako jsou technologie a volný čas, les, válka nebo imunita.

Do Jihlavy zamíří na festival několik desítek hostů z Česka i ze světa. Lidem starším 65 let a také osobám se zdravotním hendikepem nabízí pořadatelé letos nově festivalovou akreditaci zdarma. Přijďte si užít filmový podzim na Vysočinu! www.ji-hlava.cz

Vlakem se slevou 30%

Nejpohodlnějším způsobem dopravy na festival Ji.hlava je vlak. Při cestě můžete využít nabídku Českých drah Vlak+ a získat slevu 30% na cestu zpět. Přesné podmínky si přečtete na www.cd.cz v sekci Čím se řídíme – Dočasná přepravní a tarifní opatření.

Můžete potkat ve vlaku

Odstraňujeme zdi mezi dětmi a životem

Na konci září vstoupil do českých kin dlouho očekávaný snímek Amerikánka. O životě v dětských domovech, natáčení s dětmi a naději si s námi povídal režisér filmu Viktor Tauš a modelka Veronika Sovadina Kašáková.

Je v Amerikánce něco z vašeho života?
Veronika: Celý příběh se prolíná jako obrovská chobotnice do všech životů nejenom dětí z dětských domovů. A je úžasné, že díky filmu se konečně toto téma obrazově představí všem. Když jsem viděla Amerikánku, tak jsem byla zpátky v dětském domově.

Viktor: Moje maminka byla alkoholička, takže jsem vyrůstal izolovaný a bál se druhých lidí. A z toho pramení má touha vyprávět příběhy solitérních postav. Já bych neuměl natočit rodinu kolem stolu, tak to nedělám.

Ve filmu hrají i děti z dětských domovů. Jak se vám s nimi spolupracovalo?

Viktor: Příběh Amerikánky vyprávím ne proto, že by mi jí bylo líto, ale protože je mi v životě inspirací. A stejně je to s těmi dětmi. Spolupráce byla úžasná, přesahovala tradiční rozměr práce s herci. Protože jsme se opravdu jeden od druhého učili, jeden skrz druhého rostli. Jejich energie film proměnila. Ve všech se otevřela nějaká odvaha, která do té doby nebyla myslitelná.

Veronika: Nepřestávám žasnout, jak jsou to neuvěřitelně silné bytosti. A kolikrát za velmi krátký čas musely překonat věci, které dospěláci nezažijí za celý život. Je potřeba jim nabídnout pevné vztahy, které by v nich otvíraly pozitivní věci. Protože byly dlouho v období, kdy se upozorňovalo jen na to negativní.

Jaké věci jste při práci konkrétně dělali?

Viktor: Třeba od pátku do neděle jsme dělali workshopy, jejichž smyslem nebylo zkoušet film, ale spíš se připravit, abychom společně dokázali něco vytvořit. Abychom si uvědomili, co to znamená jeden k druhému mluvit, jeden druhého se dotknout. Teď spolu hrajeme divadlo a jsme v úzkém kontaktu. Poprvé v životě mám soubor a toužím s nimi pracovat dál na jiných příbězích.

Veronika: To, že s nimi Viktor dělá divadlo, je obrovská nadstavba. Děti to ovlivní pozitivně na celý život.

V čem vnímáte úskalí dětských domovů?

Veronika: Jsou děti, u kterých je lepší, že byly vyjmuty z nefunkční rodiny a že žily v uměle vytvořeném domově, který se dá zlepšit. V legislativě jsou různé mezery. Myslím, že by o tom, co tam chybí, měli mluvit lidi, kteří to zažili. A to je třeba moje práce, kdy se snažím zachytit životní úsek před odchodem z dětského domova a poté. Protože málokterý dětský domov ví, jak ten člověk žije potom.

Viktor: Problémem jsou zdi. Děti jsou izolované a nemají možnost kontaktu. A opačně, ta zeď, za kterou nevidíme, je vlastně něčím, do čeho si projektujeme svoje vlastní obavy ze selhání. Ale děti potřebují – stejně jako my – individuální pozornost. To Verunka řeší skrze svoje průvodce. A zároveň je možné to do určité míry suplovat

Z natáčení filmu Amerikánka

hostitelskou péčí, kdy absolvujete kurz, seznámíte se s prostředím dětského domova, a když si vás nějaké dítě vybere, tak ho můžete vzít do kina nebo na prázdniny a zprostředkovávat zdánlivě obyčejné životní zkušenosti.

Zmínili jste službu v podobě průvodce.

Co to znamená?

Veronika: Projekt vyplynul na základě zkušeností a komunikace s vedením dětského domova.

Takzvaný průvodce prochází kolečkem: psychická způsobilost, pohovor s dětským psychologem a zároveň má každý měsíc supervizi. Je to neuvěřitelně důležitá věc. Protože když vstupuji do vztahu s člověkem, který prožil trauma, tak třeba nevím jak správně reagovat. A supervizor průvodce uklidní a nastaví i postup jejich vztahu.

Jakou roli hraje ve filmu vlak?

Viktor: Pro hrdinky filmu je vlak nadějí na setkání s blízkými a také cestou ke svobodě. Zvuk vlaku je energií, radostí a životním pohybem, který děti napodobují ve chvílích společného štěstí. Sama Amerikánka se na konci svého příběhu rozhoduje žít v těsné blízkosti železnice a dětského domova, protože s nimi spojuje šťastná období svého života. □

Veronika Sovadina Kašáková

Modelka a finalistka České Miss 2014 je rovněž zakladatelkou Nadačního fondu Veroniky Kašákové. Ten podporuje děti v dětských domovech tak, aby mohly realizovat plnohodnotný život a byly připravené na překážky po opuštění domova.

Viktor Tauš

Filmový režisér a producent debutoval autorským filmem Kanárek. Natočil mimo jiné snímek Sněženky a machři po 25 letech nebo seriál Zrádci. Je tvůrcem více než 70 reklamních spotů a držitelem tří Českých lvů.

Vlakem po Evropě

Trenčianské Teplice

Vydejte se k našim východním sousedům za poznáním i relaxací v termálních pramenech. Trenčianské Teplice a jejich okolí vybízí k podzimním aktivitám. Poblíž najdete Jánošíkovu jeskyni nebo nejstarší poutní místo na Slovensku.

Výlet můžete začít v Trenčianské Teplé, kde staví i vlak. Pro místní lidový oděv jsou charakteristické geometrické výšivky s typickým motivem páva či kohouta. Krojovou tradici ve městě udržuje folklórní soubor Teplanka.

Tramvaj na železnici

Na dobré pivo můžete vyrazit do Pivárně u Jeleňa. Ochutnáte zde domácí kapustnicu, kotlíkový guláš a malí strážníci jistě ocení i pizzu. Pro domácí pečivo nejen k snídani si zajděte do rodinné řemeslné pekárny. Nese název Pekáreň Trenčianska Teplá a byla zde založena v roce 1990. Tehdy se specializovala jen na výrobu chleba a vznikl tak její nejznámější výrobek Teplanský biely chlieb.

V bezprostřední blízkosti vlakového nádraží se nachází i koncová stanice Trenčianské elektrické železnice spojující obec s Trenčianskými Teplícemi. Jedná se o křižence mezi tramvajovým a železničním systémem. A zároveň je to další turistické lákadlo, které byste neměli minout.

Léčivé lázně

V Trenčianských Teplících zavítejte do místních termálních lázní. Patří k nejstarším a nejnavštěvovanějším na Slovensku. Sírnatá termální voda je vhodná k léčbě při problémech s pohybovým aparátem, příznivě působí i na kožní a gynekologické potíže. Těšit se můžete také na unikátní vanové koupele hammam zařízené v orientálním duchu.

Po celý rok je zde k dispozici také venkovní bazén Grand s termální vodou o teplotě 33 °C. Je vyhrazen primárně k oddechu, ke kterému využijete i vodní atrakce, jako jsou vzduchová lůžka,

vířivky, sedadla s hydromasážními tryskami nebo široké a bodové chrliče vody. Součástí hlavního bazénu je také menší relaxační s půdorysem kruhu a po jeho obvodu je vytvořená rychlá řeka pro aktivní návštěvníky.

Jánošíkova jeskyně

Při plánování turistických výletů do okolí byste neměli vynechat Jánošíkovu jeskyni. Ta se nachází na naučné stezce Klepáč, která začíná v lázeňském parku. Trasa je dlouhá 1,5 km a ujdete ji zhruba

Vlakem do Trenčianské Teplé

Z Prahy, Pardubic a z Olomouce i dalších míst lze do Trenčianské Teplé cestovat vlakem vyšší kvality s přestupem v Púchově. Jízda trvá přes 5 hodin. Z Ostravy lze cestovat s přestupem v Žilině a z Brna je nejpohodlnější jízda přes Bratislavu. Pro cestu na Slovensko doporučujeme využít výhodnou Včasnou jízdenku Evropa, kterou pořídíte v **e-shopu ČD**, aplikaci **Můj vlak** nebo u pokladních přepážek (zde je k ceně Včasné jízdenky Evropa navíc účtován servisní poplatek 50 Kč). Čím dřív ji zakoupíte, tím levněji můžete cestovat.

za 30 minut. Výšlap k jeskyni je nenáročný, takže ho zvládnou i děti. Poté můžete pokračovat po turistické stezce, která vás dovede na louku lyžařského střediska, odkud si vychutnáte krásný výhled na krajinu.

Oktoberfest

Jestli hledáte útulné místo, zajděte si do Vínečko wine bar & shop. Nejen že vás zde okouzlí příjemné domácké prostředí, ale mají tu i velký výběr vín, skvělou kávu a nabízí i míchané drinky z vína.

Kávu, limonády i koktejly v příjemném prostředí můžete ochutnat také v Likérka – Aperitiv Bar & Shop, který je u turistů velmi oblíbený.

Co se týká restaurací, zkuste něco originálního, což je třeba FUDI Restaurant. Nachází se v blízkosti golfového areálu a nabízí výborná jídla z Ameriky, Evropy i Asie. A do 20. října stihnete ještě v restauraci R-CLUB tradiční Oktoberfest, kde na vás čekají německé speciality, jako je pečené bavorské koleno, maxi řízek s bramborovým salátem a samozřejmě nebude chybět zlatavý pěnový mok. □

Poutní místo Skalka

Nejstarší poutní místo na Slovensku se nachází jen 6 km od Trenčína, kam se můžete z Trenčianské Teplé dopravit vlakem. Dnes se klášter skládá ze dvou objektů – z Malé Skalky, dvouvěžového kostelíka postaveného v románském slohu, a Velké Skalky, kde najdete starobylý klášter vnořený přímo do skály. Prohlédnout si zde můžete podzemní chodby a původní jeskyni poustevníků.

Dejte chůzi šanci!

REGISTRACE
OD 1. 9. 2024

desettisickroku.cz

Objevte krásy Česka krok za krokem

Výzva 10 000 kroků

Celorepubliková výzva se snaží o znovunavrácení chůze do života jako běžného způsobu dopravy na krátké vzdálenosti. Do akce se zapojilo více než 70 obcí a 16 000 aktivních účastníků. Speciálně upravené bodování umožňuje účastníkům s vyšším věkem a hmotností vyrovnat se ostatním. Akce probíhá dvakrát ročně – v dubnu a říjnu. Výzvu pořádá Partnerství pro městskou mobilitu ve spolupráci s městy.

Cestování vlakem je čím dál rychlejší a pohodlnější. Tak proč toho nevyužít k poznávání naší krajiny? Výhodou je, že počáteční a cílový bod trasy nemusí být stejný. A navíc můžete nachodit potřebné kilometry k lepší kondici a přihlásit se k podzimní výzvě 10 000 kroků.

Železniční nádraží i zastávky jsou tradičně výchozím místem i cílem mnoha výletů. Nejenže toho během cesty spoustu uvidíte, ale také uděláte něco pro své zdraví a kondici. Věděli jste, že ze všeho nejdůležitější není počet nachozených kilometrů, ale pravidelná chůze svižným tempem? Denní dávka kroků se ale pohybuje v průměru jen okolo 5 000 kroků za den.

Více energie a radosti

Pravidelná chůze je nejen prevencí mnoha onemocnění, ale přináší do života více energie a radosti. Lidé, kteří zařazují do každodenního programu pravidelný pohyb, jsou prokazatelně zdravější a spokojenější. Proč to tedy nezkusit trochu jinak? Vystupte o zastávku dřív, jděte po schodech pěšky místo jízdy výtahem nebo si třeba z cesty do práce udělejte ranní procházku. Možností je spousta, stačí jen začít.

Stává se vám, že začnete, po hlavě se vrhnete do plnění svého cíle a brzy vám dojde zápal a necháte toho? Možná by vám mohla pomoci říjnová výzva 10 000 kroků, jejíž účastníci si nastaví

na měsíc svůj vlastní cíl – vzdálenost, jakou chtějí za den ujít. Každý si tak může zvolit pro sebe přiměřený cíl, kterého se snaží dosáhnout. Ostatní účastníci vás mohou motivovat a třeba přesvědčit i svou rodinu a budete chodit jako tým.

Nové kolo

Další kolo výzvy 10 000 kroků odstartovalo 1. října. Pokud se zapojíte, může vám pomoci najít cestu k vyváženému životnímu stylu, vrátit chůzi do běžného pracovního dne, uzavírat nová přátelství a pokořit osobní hranice. □

www.desettisickroku.cz

Hudební oslavy v Městském divadle Brno

Hudební scéna Městského divadla Brno slaví dvacet let své existence. Význačné jubileum připomíná řada událostí, jako zlatý hřeb proběhne v říjnu premiéra slavné inscenace Čarodějky z Eastwicku.

Na začátku října uplynulo přesně 20 let od chvíle, kdy diváci poprvé usedli do hlediště nového sálu Hudební scény Městského divadla Brno. Ten byl postaven jako technicky nejlépe vybavený v Evropě. Brněnská muzikálová scéna se již natrvalo zapsala do tuzemské divadelní mapy a na seznam premiér zde uvedených každý rok přibývají nové tituly, ať už se jedná o klasické muzikály, velkoformátově pojaté činoherní inscenace, koncerty, nebo o zcela původní díla současných autorů vytvořená přímo pro tuto scénu.

Výstava, kniha i koncert

U příležitosti význačného jubilea byla otevřena výstava na Divadelní dvoraně ve formě panelů s fotografiemi. Kromě toho vyšla obsáhlá, výpravná publikace mapující fotografiemi a osobními vzpomínkami realizátorů a herců všech 81 inscenací, které měly na Hudební scéně svou premiéru.

Oslavy vyvrcholily jedinečným rekapi- tulačním koncertem v režii Petra Gazdíka, během něhož v podání členů divadla a početného orchestru pod vedením šéfdirigenta Dana Kalouska diváci zavzpomínali na tituly, které byly na magickém jevišti v průběhu dvacetileté historie uvedeny. O koncertní představení byl tak enormní divácký zájem, že se z něj stala součást repertoáru Městského divadla Brno, a tak budete moci Dva- cet let Hudební scény znovu zhlédnout.

Legends na scéně

Se zmíněnými oslavami výročí však v Brně započali již v minulé divadelní sezoně, a to dubnovou premiérou zdejšího legendárního titulu autorů Zdenka Merty a Stanislava Moši BASTARD. Vizualizované oratorium bude na jevišti Hudební scény opět k vidění od 12. do 15. listopadu.

Celé výročí zakončí uvedení další slavné hudební inscenace. V premiéře se totiž 12. a 13. října navrátí oblíbená muzikálová komedie Čarodějky z Eastwicku, která Petru Štěpánovi přinesla prestižní Cenu Thálie za ztvárnění démonického Darryla van Horna. Vstupenky jsou již v prodeji v pokladnách na Lidické ulici 16 či v elektronické podobě online. www.mdb.cz

Sleva pro cestující ČD

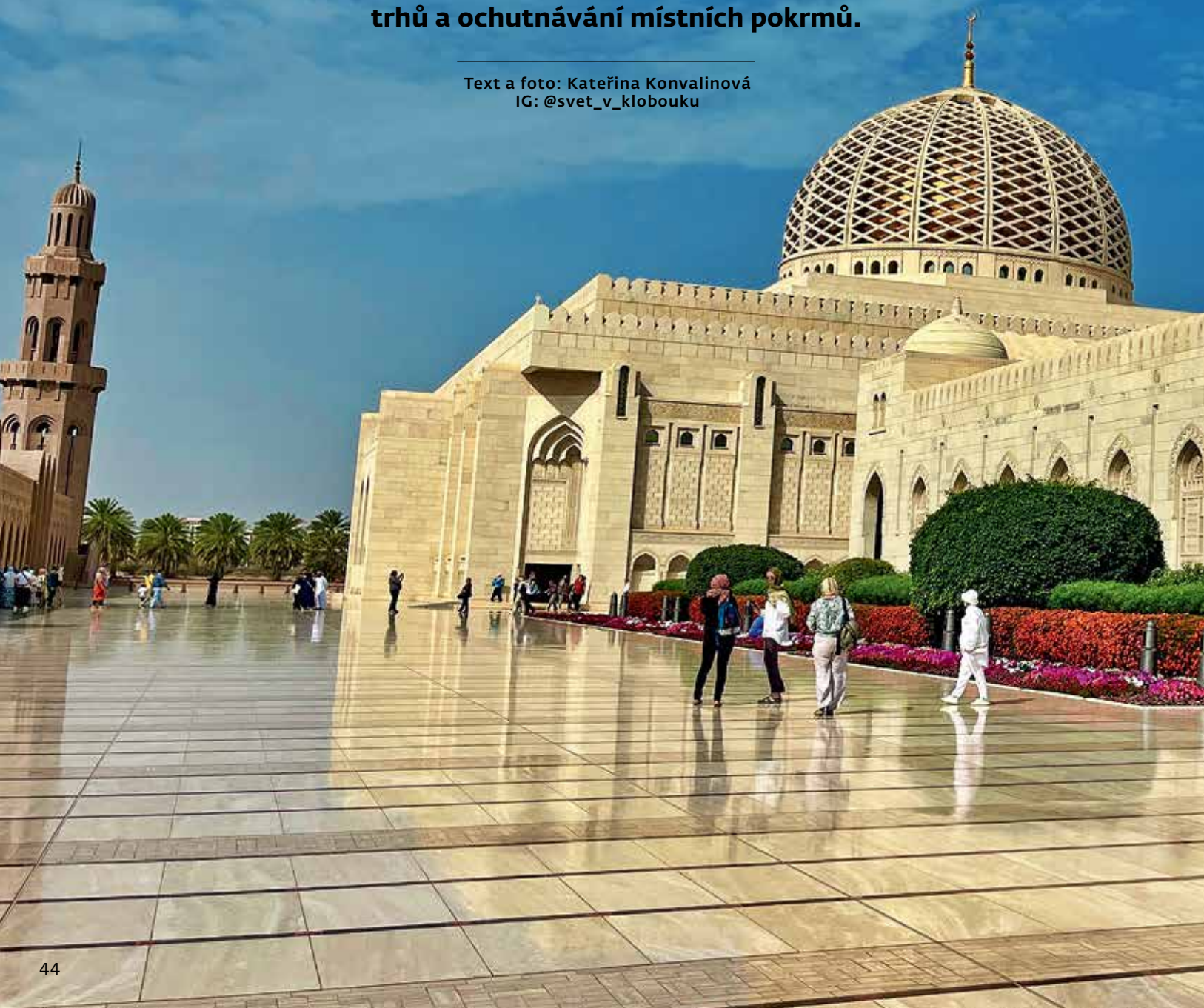
Uživatelé věrnostního programu Českých drah mohou získat za 70 ČD Bodů voucher na 50% slevu až na dvě vstupenky na představení z repertoáru Městského divadla Brno. Voucher s platností na tři měsíce nelze uplatnit na premiéry či hostující představení.

Omán

Po stopách vůně kadidla

Tato země nabízí nekonečné písečné duny, malebné pevnosti a pohostinné obyvatele. Zimní období je na cestování do Ománu ideální, protože teploty jsou příjemné jak na koupání, tak na poznávání – třeba tajemství zdejších trhů a ochutnávání místních pokrmů.

Text a foto: Kateřina Konvalinová
IG: @svet_v_klobouku

Ukázka lezení na palmu

Al Hamra

Omán, oficiálně Sultanát Omán, leží na pobřeží Arabského moře a Ománského zálivu. Je to dědičná monarchie a od roku 2020 zde vládne Hajsám bin Tárík Saíd, který nahradil svého bratrance Kábúse bin Saída. S podobiznami těchto vůdců se zde setkáte na každém kroku.

Jak se sklízí pryskyřice

Již při přeletu mě uchvátí typická vůně kadidla, která se line vzduchem po celém letišti v Muscatu a evokuje Vánoce. Omán je jednou z mála zemí, které se mohou pyšnit původním zdrojem nejlepšího kadidla na světě. Pěstuje se zde kadidlovník, jehož pryskyřice se po tisíce let cenila více než zlato. Kadidlo se vyváželo hlavně do Indie, kde se používá již 6 000 let jako parfém a všelék.

Získává se ze stromu kadidlovníku (*Boswellia sacra*). Sklizeň začíná každoročně v dubnu, kdy dělníci vyřezávají malé řezy do kůry, z nichž vytéká mléčná míza. Ta se nechá deset dní ztuhnout na gumu. Tento proces se několikrát opakuje, přičemž poslední podzimní sklizeň produkuje nejčistější pryskyřici. Po pěti letech se stromek nechává dalších pět let odpočívat.

Šokující cena benzínu

Omán se pyšní nejlepší infrastrukturou na celém Arabském poloostrově a mýtné je zde zdarma. Co

vás jistě překvapí, je cena benzínu, natankujete ho za pouhých 13 Kč za litr. I proto na silnicích potkáte spoustu velkých moderních aut. Sultán navíc nařídil, že majitelé musí svá vozidla udržovat v čistotě, takže tu najdete i velké množství myček. V celé zemi ale není železnice a téměř žádná hromadná doprava.

Stavby z pískovce

Vydáváme se na sever směrem k městu Barka. Jsem překvapená, jak mají všechny budovy podobně barevný odstín. Dle nařízení sultána Kábúse zde mohou mít stavby smetanovou, bílou či pískovou barvu a nesmí být vyšší než 40 metrů. Díky tomu se sjednotí a nezastíní tak ráz krajiny. Nejčastěji se tu staví z pískovce, který je dovážen z Indie.

V městečku Barka zastavujeme u místního rybího trhu. Vstupuju do budovy, která je plná prodejců a stánků s rybami všech druhů a velikostí. Místní rybáři zde nabízejí svůj čerstvý úlovek, který na místě také očistí, vykuchají a naporcují. Atmosféra je živá a rušná, s hlasitým vyvoláváním, které mě přivede do místnosti, kde právě probíhá dražba čerstvého úlovku. Starší pán s holí sedí na vyvýšeném stupínku a vyvolává ceny nabízených ryb. Kolem něj stojí muži, kteří se předhánějí v nabídkách. Pokud se ryba v dražbě neprodá, dá se do vedlejší místnosti, kde se nabídne k prodeji i ostatním.

Pevnost Bahla

Sultanát Omán

Hlavní město:
Maskat

Rozloha:
309 500 km²

Počet obyvatel:
4 758 215

Měna:
ománský rijál

Zavlažovací systém

Horké prameny

Co se týče ošacení, v Ománu by ženy neměly chodit v příliš odhalujícím oblečení a při koupání by měly nosit trička a delší kračasy, určitě ne bikiny. Ty jsou vhodné pouze v uzavřených hotelových komplexech a na soukromých plážích. Informační cedule zde na to jasně upozorňují, takže je určitě nepřehlédnete.

Vodní pedikúra

Omán je země s bohatou historií, což dokládá i množství starobylých pevností. Ty poutají pozornost nejen svou architekturou, ale i kulturním významem. Dnes se mnohé z nich pečlivě rekonstruují a slouží jako turistické atrakce. Kousek od pevnosti Nakhal nacházíme horké prameny Al Thowarah – oblíbené místo pro zdejší obyvatele i turisty.

Nemohu je vynechat, a tak přicházím k malebnému údolí u pohoří Hajar, kde protéká tento teplý pramen. Voda vyvěrá z hloubky země a má teplotu kolem 40 stupňů Celsia, je bohatá na minerály, což ji činí ideální pro relaxaci a léčebné účely. Sundávám si boty a nořím nohy do teplé vody. Netrvá to ani chvíli a na moje nohy se přilepí spousta malých rybek *Garra rufa*, které mi začnou okusovat kůži.

Zpočátku jsem trochu vylekaná a svou reakci pobavím místní děti, které se v prameni koupou. Výskají a radují se, zatímco ženy na ně ze břehu dohlížejí a chystají jídlo. Po chvíli si na rybky zvykám a užívám si jejich jemné lechtání. Kdo by odmítl pedikúru zdarma? Oblast kolem pramenů je obklopená zelení a palmami, což poskytuje osvěžující kontrast k suchému podnebí.

Kadidlo

Ebersův papyrus, důležitý dokument starověkého Egypta, zmiňuje kadidlo jako lék na astma, krvácení, infekce krku a zvracení. Obrovské množství kadidla se dováželo také jako parfém, odpuzovač hmyzu a pro balzamování těl. Kadidlová mast byla dokonce nalezena v hrobce krále Tutanchamona.

Rozmanité půdy, mikroklima a doby sklizně vytvářejí různé barvy pryskyřice. Její hodnota se odvíjí od barvy, velikosti shluku a koncentrace oleje. Setkáte se také s různými druhy – některé jsou vhodné pouze pro pálení, jiné pro léčebné účely a další můžete dokonce žvýkat. Obecně platí, že čím bělejší pryskyřice, tím cennější.

Wadi Bani Khalid

Bimmah Sinkhole

Křišťálová voda

Naše cesta na východ pokračuje a nemůžeme minout další přírodní poklad – Bimmah Sinkhole. Tato obrovská prohlubeň o rozměrech 50 x 70 metrů se nachází asi 600 metrů od pobřeží a je naplněná křišťálově čistou tyrkysovou vodou. K místu se váže mnoho legend. Jedna z nich vypráví o dopadu velkého meteoritu, což vysvětluje místní jméno „u padající hvězdy“. Skutečným původem této prohlubně je však přirozený kolaps povrchu nad podzemní vodní komorou.

Další místo k osvěžení navštívíme hluboko v pohoří Hajar a jmenuje se Wadi Bani Khalid. Wadi je označení údolí, rokle nebo vyschlého koryta řeky. Tyto útvary jsou charakteristické zejména pro pouštní oblasti, které se během deštivých období mohou naplnit vodou a proměnit v dočasné řeky nebo potoky. Auto necháme na parkovišti a vydáváme se k přírodním bazénům. Cesta není dlouhá a po deseti minutách již přicházíme na místo, kde

obdivujeme tyrkysovou vodu, která omývá skalní útvary.

Tato oáza, obklopená impozantními horami, nabízí malebné přírodní bazény a vodopády, které vytvářejí dokonalé místo k relaxaci a koupání. Procházíme kolem palm a zeleně, které vytvářejí nádherný kontrast k okolním skalám. V dálce slyším zvuk tekoucí vody a brzy objevujeme menší jezírka a přírodní tobogány vytvořené proudem řeky. Někteří z místních se odváží na skály a skáčou do hloubky, zatímco ostatní se jen tak povalují na kamenech a užívají si klid a krásu tohoto místa.

Ručně vyráběné lodě

Jelikož jsem vášnivou fanynkou příběhů a pověstí, nemohu v zemi, kde možná plul námořník Sindibád, vynechat plavbu na jedné z historických lodí – dhow. V malebném městečku Sur navštívím továrnu, kde se i v dnešní době tyto lodě stále vy-

Západ slunce v poušti

rábějí ručně. V továrně mi dělníci ochotně ukazují celý proces, který je nesmírně náročný a historicky se předával z generace na generaci. Tradiční plachetnice jsou konstruovány z tvrdého dřeva, nejčastěji z teaku. Mám také možnost nahlédnout do malé muzejní expozice, která mapuje historii těchto lodí.

Vzpomínka na Rakousko

Možná vás na místním tržišti překvapí, když uvidíte prodejce nabízet stříbrný tolar Marie Terezie. Tyto mince se kdysi používaly jako oficiální měna v Ománu. Je fascinující, jak se rakouské tolary díky rozsáhlému obchodu a námořnímu vlivu dostaly až sem. V 18. a 19. století byly uznávané jako mezinárodní platidlo a běžně se používaly při obchodních transakcích po celém světě.

Pokud si některý budete chtít odvézt jako suvenýr, dejte si pozor a nekupujte ty nejlevnější – jsou to většinou pouhé repliky. Pokud chcete mít jistotu, nechte si poradit od znalce. Originální mince mají historickou hodnotu a jsou vyhledávané sběrateli z celého světa, což z nich činí nejen krásný suvenýr, ale i hodnotnou památku na vaši cestu.

Putování pouští

A protože jsme navštívili pohoří, wadi i moře, chybí nám už jen poušť. Wahiba Sands pokrývá relativně malou plochu – 12 500 km². Je pojmenovaná po beduínském kmeni Wahiba. Duny zde běží od severu k jihu v překvapivě pravidelných liniích, tlačeny větry do výšky až 100 metrů. Nejvyšší jsou na východě, poblíž oceánů, a směrem na sever se postupně zmenšují. Duny se neustále pohybují

(ročně až o 10 metrů), což znemožňuje trvalé cesty. Místo toho zde najdete jen několik stop vytvořených návštěvníky a hrstkou ománských beduínských kmenů.

Přesedáme do offroad auta k místnímu beduínovi. Počkáme, až upustí vzduch v pneumatikách pro pohodlnější jízdu pískem, a vydáváme se na cestu červenými dunami. Autem se line arabská hudba, řidič si prozpěvuje a občas nám povídá o svých velbloudech, se kterými chodí na závody. Zastavujeme v pouštním kempu, kde nás místní vítají datlemi a kávou. Ta má pro nás netypickou chuť, protože se do ní přidává kardamon a růžová voda.

Po ubytování se vydávám na procházku do pouště. Písek je teplý a jemný, pozoruji, jak mi snadno protéká mezi prsty. Beduínští řidiči si mezitím roztáhli koberec u svých aut, pijí kávu a hovoří. Kemp je obklopen obrovskými dunami a já nechápu, jak zvládnou tento areál v tak nehostinném prostředí udržovat.

Pohled z balonu

Pouště miluju. Navštívila jsem jich už několik, ale tahle pro mne zůstane zatím tou nejhezčí, a to i proto, že další ráno ji jdeme sledovat z výšky. A přímo z horkovzdušného balonu. Je ještě tma, když nás vyzvedává řidič. Jedeme potmělou ces-

tu v písku až na místo, odkud se bude vzletat. Ještě jsem nikdy neletěla. I díky tomu je mé nadšení a očekávání obrovské. Netrvá to dlouho a za chvíli jsou oba balony připraveny k vzletu. Jejich velikost je uprostřed pouště impozantní.

Za okamžik se balon začne pomalu a tiše zvedat. Všude vládne ticho a klid, jen občas ho přeruší hučení hořáku. Pod sebou pozorujeme velbloudy a nekonečné písečné duny. Slunce začíná vycházet a obloha se barví do růžova. Tenhle pohled nejde ani vyfotit, ani popsat. To se zkrátka musí zažít. □

Jak se oblékají místní

Muži nosí obvykle dlouhé hábity bílé barvy, které se nazývají dishdasha. Na hlavách mají zdobné a bohatě vyšívané čepičky, kterým se říká kumma. Ženy potkáte nejčastěji v černých dlouhých pláštích abája, které nosí přes oblečení. Doplňují je šátkem hidžáb, jenž zakrývá vlasy, nebo závojem nikáb, který zahaluje celý obličej s výjimkou očí.

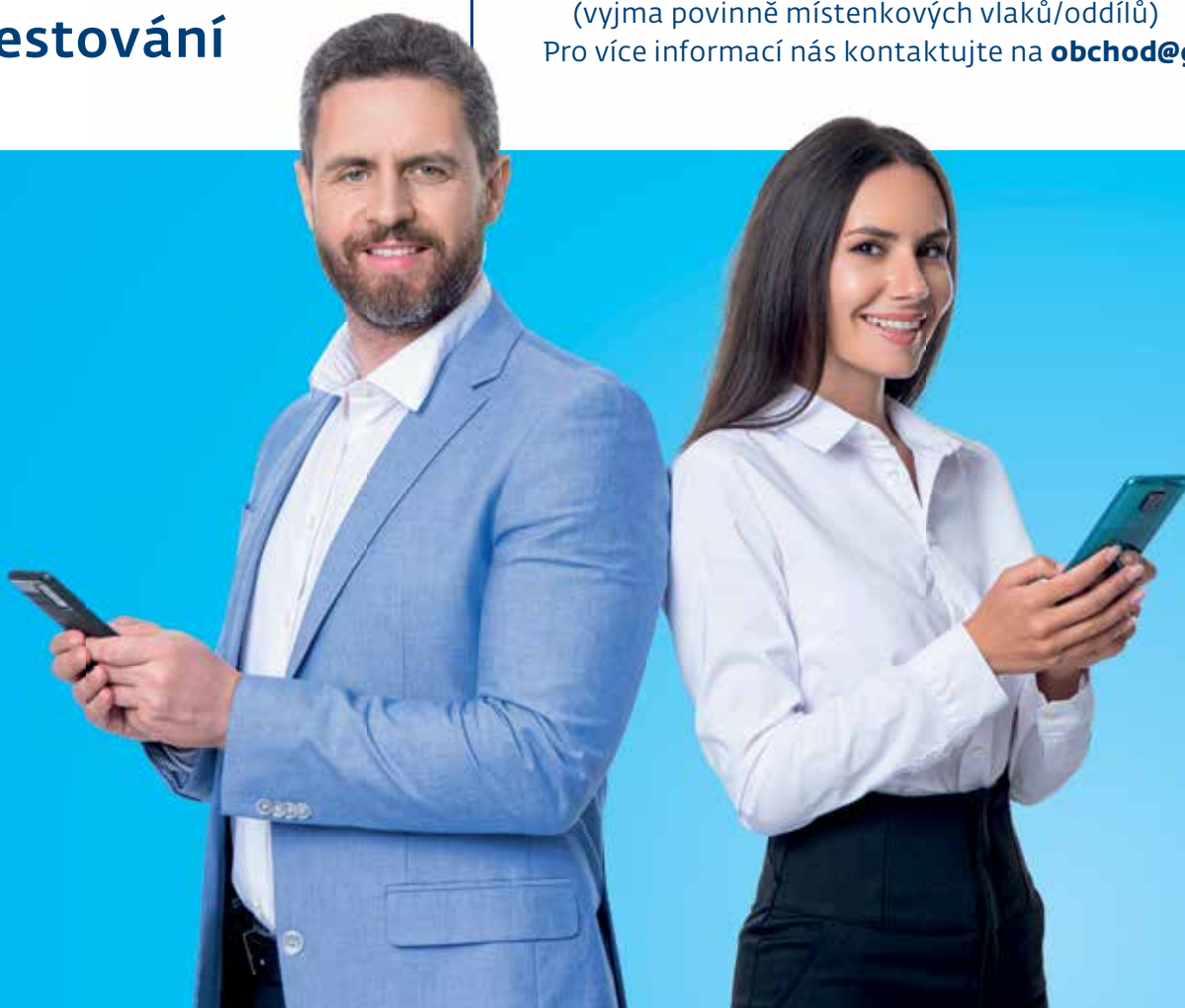
IN Business

v mobilu

TIP

Síťová jízdenka
pro pohodlné
služební
cestování

- sdílenou jízdenku Virtuální IN Business může průběžně využívat až 20 nebo až 50 osob
 - ve zvolený den může cestovat jedna osoba
 - cestovat po ČR je možné v 1. a 2. třídě vlaky ČD neomezeně
 - elektronické místenky v aplikaci Můj vlak jsou zdarma (vyjma povinně místenkových vlaků/oddílů)
- Pro více informací nás kontaktujte na obchod@gr.cd.cz.

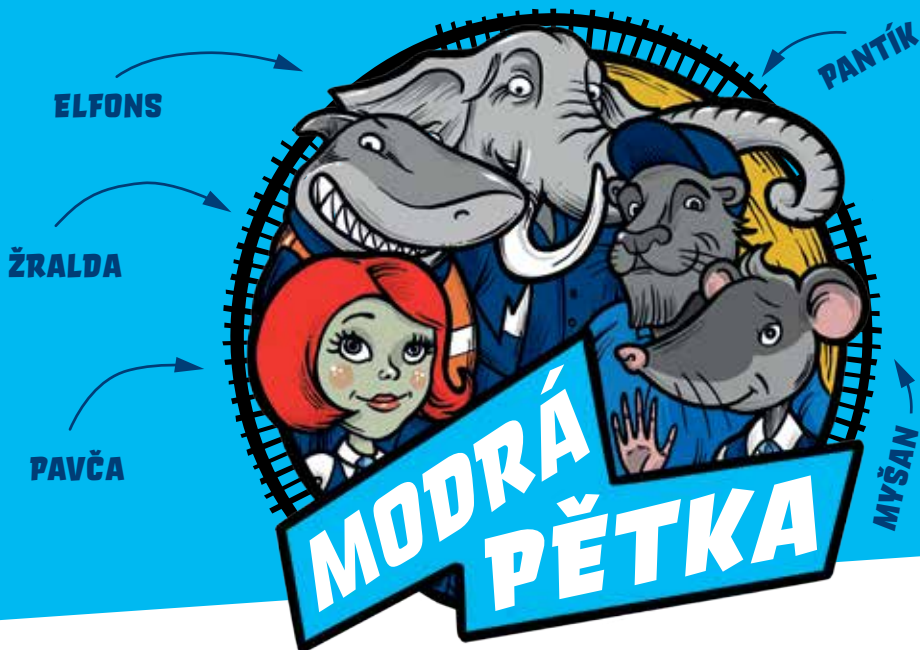
Cestování
vlakem
je ekologické

Pojed'te s námi.
www.cd.cz/firemni-sdilena

České dráhy
Moderně a spolehlivě

PRO VLAKOFANDY

Výhybkou se rozcházejí nebo sbíhají koleje a vlaky díky nim mohou jezdit do různých směrů. Na obrázku vidíme její součást, které říkáme výměník. Krabice nahoře je výměnkové návěstidlo, jež říká, jakým směrem se zrovna dá jet. Přestavit výhybku může pracovník kulatým černobílým závažím, od něhož vede táhlo ke kolejnicím, přesněji jazykům výhybky. Pokud je závaží žluté, znamená to, že je výhybka ovládána na dálku, tedy ústředně. Například ze stavědla.

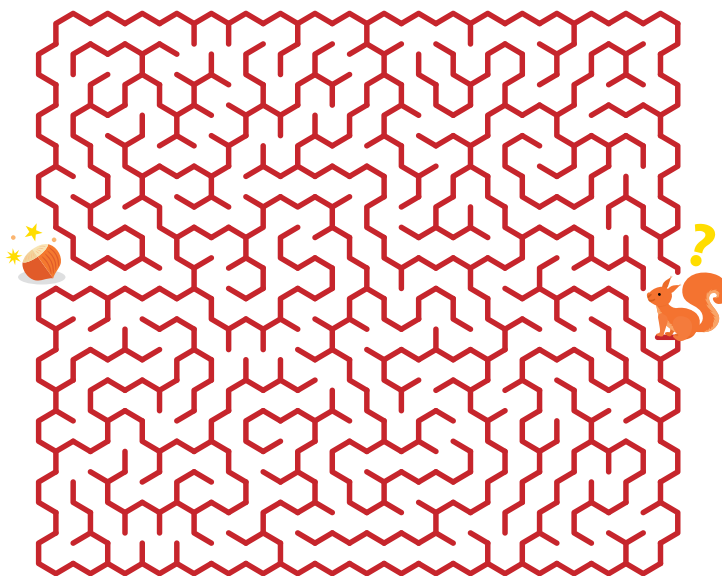
Á, BÉ, CÉ, DÉ VE VLAKU ČEDÉ

Tip na hru do vlaku. Dívejte se z okna vlaku a hledejte venku co nejrychleji předměty podle pořadí v abecedě. Vidíte něco, co začíná na A? Teprve když splníte věc na A, můžete pokročit dále na B, C, D... Těžká písmenka jsme vynechali.

Další způsob hry je střídání hráčů vždy po jednom splněném písmenku. A při delší cestě můžete odehrát několik kol abecedy a zakázat si opakování slov z předchozího kola.

A B C Č D E F G H
CH I J K L M N O
P R S Š T U V Z Ž

BLUDIŠTĚ

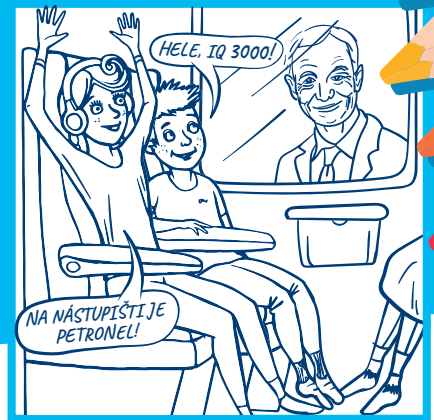

BEZPEČNOSTNÍ DVANÁCTERO PRO DĚTI NA ŽELEZNICI (10/12)

10. NIKDY NENASKAKUJ DO JEDOUcíHO VLAKU ANI Z NĚJ NEVYSKAKUJ!

Vlak, který jede krokem, je dost rychlý na to, aby ti při skoku způsobil vážná zranění. Stačí malé zaškolbrtnutí a hloupě ušetřená vteřina se změní v tragédii. Raději si nainstaluj aplikaci Můj vlak, ať máš dokonalý přehled o své cestě. Apka ti poradí nejlepší přestup, takže nebudeš mít důvod riskovat.

ANDY

- TISKOVÁ MLUVČÍ
- UDRŽUJE DOBRÉ VZTAHY NEJEN S NOVINÁŘI
- JE KOMUNIKATIVNÍ A ZVÍDAVÁ
- OBLÍBILA SI LOKOMOTIVU ŘADY 477 (PAPOUŠEK)

Zjisti víc o Andy a jejích kamarádech.

Můj vlak

APLIKACE MŮJ VLAK

Vyhledá ti spoj, koupí jízdenku, ukáže nástupiště, zahlásí přestup. S aplikací Můj vlak nebudeš v režii. Stáhnout si ji můžeš zdarma do svého chytrého telefonu.

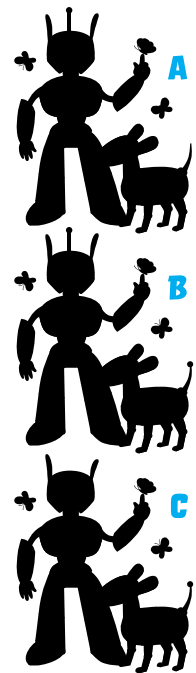
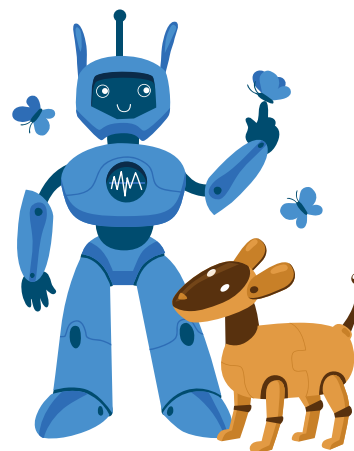
Neznáš IQ 3000? Seznam se zde:

ROBOTÍ ROZDÍLY

Který stín robotích kamarádů je jediný správný?

Najdeš na dvoustránce dalšího robota s umělou inteligencí? Odkud ho znáš a co podle tebe znamená označení IQ 3000?

MŮJ VLÁČEK

V kinech od 10. října
Film měsíce

Substance

Pokud někdo hvězdu hitů *Duch* nebo *Neslušný návrh*, herečku Demi Moore, házel do starého železa, vyvede ho bývalá manželka Bruce Willise novým filmem z omylu. Podobně jako návštěvníky květnového filmového festivalu ve francouzském Cannes, kde se snímek v předpremiéře představil a odvezl si cenu za nejlepší scénář.

Moore hraje v hororovém příběhu stárnoucí televizní hvězdu Elisabeth, která po vyhazovu z práce a následné autonehodě dostane šanci na nový

život v podobě tajemného séra. To jeho uživateli umožňuje vytvoření krásnějšího a mladšího já. Obě verze jsou propojené a každých sedm dní si musejí vyměňovat těla. Když však Elisabeth začne své hezčí verzi závidět, nečeká tenhle experiment nic dobrého.

VB, USA, Francie, 2024, 140 min.

Režie – Coralie Fargeat

Hrají – Demi Moore, Margaret Qualley, Dennis Quaid, Hugo Diego Garcia, Oscar Lesage

TV tip

StarDance

V sobotu 12. října se na obrazovky České televize vrací taneční show *StarDance*.

V porotě už nebude Zdeněk Chlopčík, nahradí ho Jan Tománek, který minule

tančil s herečkou Ivanou Chýlkovou. Na parketu se objeví i Lucie Vondráčková nebo Filip Blažek.

Divadlo

Čarodějky z Eastwicku

Městské divadlo Brno slaví 20 let od otevření Hudební scény

návratem k muzikálu vycházejícího z filmu o třech znuřených ženách, které si přičarují

šarmantního, leč démonického muže. Opět ho hraje Petr Štěpán, který za roli získal Cenu Thálie.

Výstava

Jan Šibík Severní Korea

Fotograf Jan Šibík navštívil Korejskou lidově demokratickou repub-

liku třikrát v průběhu čtrnácti let. Na výstavě v pražském Karolinu podává svě-

dectví nejen o jejích proměnách, ale i o skutečném životě, jenž zůstává obvykle před cizinci skrytý.

**Kulturní tipy
a recenze**

Jana Kábrta

Film na doma

Parazit

Před čtyřmi lety se stal hitem filmových festivalů a nakonec i amerických Oscarů, kde získal čtyři sošky, včetně té za nejlepší film. Snímek *Parazit*, jenž sleduje chudou, ale mazanou čtyřčlennou rodinu, která se pozoruhodným způsobem infiltruje do bohaté domácnosti byznysmena Parka, je k vidění na [iVysilani.cz](https://www.iVysilani.cz).

Jižní Korea, 132 min.

Režie – Džun-ho Pong

Recenze
100%

Sólo pro Pavlu Beretovou

Málokterá herečka dostane takový dárek, jako je film Rok vdovy. Snímek, který stojí a padá s představitelkou hlavní role, zde s Pavlou Beretovou. A ta ho dokázala povýšit na mimořádný zážitek.

Film dokumentaristky a na poli hraných snímků debutující režisérky Veroniky Liškové sleduje čtyřicátnici Petru, která je nucena smířit se s tím, že se z ní zcela nečekaně stala vdova. Rok se potýká se smutkem, snaží se s náhlou ztrátou vyrovnat, musí čelit trýznivé byrokratické mašinérii i problémům s dospívající dcerou či manipulativní tchyní.

Pavla Beretová příležitost v roli Petry využila beze zbytku. Její projev je přirozený, přesto plný

emocí, k nimž herečka nepotřebuje dlouhé monology, umí je sdělit i gesty či výrazy. A dokáže poutavě projít vývojem vdovy, která od tragédie přes smíření míří k novému začátku a naději v život, který pro ni smrtí milovaného neskončil. Citlivá režie i výkon Beretové tak podpořily originální, dobře napsaný a v roce 2018 Filmovou nadací oceněný scénář Eugena Lišky – manželka režisérky.

Kniha

V uniformě beránka

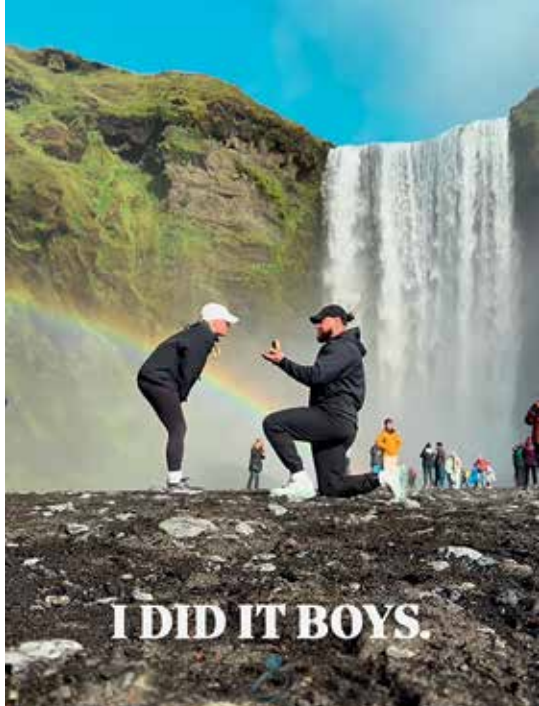
V nové knize se spisovatel Václav Jabůrek vrací do Německa 20. let 20. století, kdy zemí zmítá inflace či radikalismus. I přesto žijí manželé Jaroslav a Anežka Lenzovi v Berlíně poklidně. Alespoň dokud se neozve Jaroslavův přítel z války. Má informace o spiknutí, které připravují Sověti a lidé seskupení kolem německého generála von Repplina. Jaroslav to nejdřív považuje za výplod fantazie, ale poté, co je jeho přítel zavražděn, musí svůj názor změnit a pustit se do riskantního zjišťování pravdy.

Hudba

Vladimír Mišík

Novou desku v říjnu vydá legenda české hudby, zpěvák a zakladatel kapel ETC nebo Blue Effect Vladimír Mišík. Album Vteřiny, měsíce a roky je jeho třetí spoluprací s producentem Petrem Ostrouchovem a navazuje tak na jejich úspěšná alba Jednou tě potkám a Noční obraz. Na novince, kterou Mišík nahrával s desetičlennou kapelou, nebude chybět ani reggae.

Co se děje na sítích

Jméno pro letadlo

Nebývalý nápor českých hlasujících zažily estonské aerolinky, které vybíraly jména pro svá nová letadla. Chtěly je pojmenovat po některých z 232 měst z Lotyšska, Estonska a Litvy. Češi se pro hlasování v anketě zburcovali na sociálních sítích a právě díky jejich hlasům nakonec anketu zcela jednoznačně ovládlo estonské město Kunda.

Milionová žádost o ruku

Málokdo má u zásnub takové publikum jako populární český youtuber Jakub Enžl. Jeho video s žádostí o ruku se rychle stalo virálním a za jeden den ho zhlédlo asi milion a půl lidí.

Enžl své fanoušky překvapil příspěvkem z dovolené na Islandu. Právě tady romantickým gestem požádal svoji partnerku Veroniku o ruku. Video z žádosti, které natočil u malebného islandského vodopádu, zveřejnil na Instagramu a to se rychle vydalo po sítích do světa. Během 24 hodin dosáhlo téměř milionu a půl zhlédnutí a získalo přes sto tisíc lajků.

Veronika, která udržuje svůj Instagram soukromý, byla žádostí viditelně překvapená, ale nadšeně souhlasila a okamžitě Enžla objala. Její dojemná reakce samozřejmě neušla nejen fanouškům, v komentářích pod příspěvkem se objevila i řada gratulací od známých osobností a influencerů včetně populárního youtubera VladaVideos a podcastera a zápasníka Willyho Caa. Ten vtipně poznamenal, že i když Enžl klečí, je téměř stejně vysoký jako jeho partnerka.

To nej z Instagramu

Michele Köbke

Němka oznámila, že se s letadlem Boeing 737-800, se kterým posledních devět

let randila, rozešly. Zůstaly prý přáteli.

Karlos Vémola

V nečekaném outfitu se svým fanouškům ukázal známý bijec, který se účastnil

pražského motorkářského srazu Harley Days.

Soutěž o voucher na snímek Lassie: Nové dobrodružství

Florian odmítá strávit prázdniny bez své milované Lassie a udělá pro to cokoli. I kdyby to znamenalo vyměnit dovolenou s rodiči na Kanárských ostrovech za léto na statku v Jižním Tyrolsku... Na tři z vás čeká voucher na přehrání filmu na Apple TV. Stačí správně odpovědět na otázku.

Kdo nahradí v letošní porotě taneční show StarDance Zdeňka Chlopčíka?

- A Michal Kurtiš
- B Dominik Vodička
- C Jan Tománek

Odpověď zadejte do příslušného formuláře na www.cdprovas.cz do 18. října 2024.

CENTRUM NEOMEZENÉ ZÁBAVY

PRO CELOU RODINU

600 m²

modelových kolejišť

Autodráhy

Fotokoutek

Virtuální realita

**Obří modelová kolejiště
a mnoho dalších atrakcí
pro kluky a holky
od 3 do 103 let.**

RC modely

Funkční simulátory

Herní koutky

Merkur dílna

Generální partner expozice

Dožít doma

Co pro vás znamená domov?

Mobilní hospice umožňují nevléčitelně nemocným dožít doma.

Více o péči, která lidem pomáhá rozloučit se v pokoji, najdete na

dozitdoma.cz

Michael Palin (*1943) – britský komik a spisovatel:

Jakmile se nakazíte cestováním, neexistuje žádný známý lék. A já vím, že... (dokončení v tajence).

POMŮČKA: AB OVO, ATYS, AZA, EDIL	FRANCOVKA	ŠTĚP	3. ČÁST TAJENKY	AFRICKÁ KOČKOVITÁ ŠELMA	?	TENISOVÝ ÚDER	TRUMF VBRIDŽI	DEN PRA- COVNÍHO KLIDU	?	ČÁST PRAHY 10	ŠTEZKA VMOČÁLU	SITUACE	?	NABROU- ŠENÝ	MINCE	TURNUS	
ASOCIACE REŽISÉRŮ A SCENÁŘISTŮ					OSNAČENÍ PRO MÍSTNÍ PC SÍŤ				SYSTÉM DOM. VIDEO				STARO- ŘÍMSKÁ BOHYNĚ ÚRODY				
LŮŽKO (KNIŽNĚ)					VZÍT				PAPEŽSKÁ LISTINA				NA TOTO MÍSTO				
KOSMETICKÝ PRAŠEK					1. ČÁST TAJENKY												
OD POČÁTKU (Z LATINY)						TRUP					OBEC U ŽILINY						
?	PIANISSIMO PIANISSIMO (ZKR.)	SRBSKÁ ČEPICE						LAVICE (V NÁŘEČI)					TRYSKA (TECH.)				
PODĚ- BRADKA BEZ CUKRU		ANGLICKÝ KOLEJNICE						ROVNĚŽ (Z LATINY)					AUTOR KRONIK				
TITUL MUŽE					DIREKT (SPORT.)			JAVOR (BOTAN.)						NANDAT	TAMTI	PRUH	
VELIKOST PÍSMÁ PSACÍHO STROJE					ČERNOMOŘ- SKÉ LÁZNĚ			SULFID					UZLÍČEK VTKANINĚ				
ROUŠKA					NEUSPOJENÁ LETOVÁNÍM POBÍDKA								VODO- HOSPODÁŘ				
?	ZÁNĚTLIVÝ VÝPOTEK	JMÉNO CHAPLINOVY MANŽELKY	JANINSKÝ PAŠA					JEDEN (PŘÍ POČÍTÁNÍ)					UMĚLÝ JAZYK			ZNAČKA ELEKTRO- SPOTŘEBIČŮ	AFRICKÝ VELETKO
KŘESŤANSKÝ BŮH			4. ČÁST TAJENKY					STAVEBNÍ LEPENKA					STAROARM. MĚSTO				
ERUPTIVNÍ HVĚZDA													2. ČÁST TAJENKY				
ODLIŠNĚ (SLOV.)					OPÍČI												
HMATAT					JUBILEJNÍ												
?	STÁT STŘEDNÍ AMERIKY	VÁHAT			SVLAČEC (V NÁŘEČI)												
RUKA		JIŽNÍ PLOD			NÁZEV PLANETKY												
SPOJKA																	
NAKULIT																	
PŘIPOJOVAT POZNÁMKY																	
NELESKLÉ POVRCHY																	
DVAKRÁT SNÍŽENÝ TÓN																	

? Soutěž o materiály k filmu Amerikánka

Pošlete nám správně vyluštěnou tajenku a na čtyři výherce čekají propagační materiály k filmu Amerikánka, konkrétně dámská černá mikina, dámské tričko ve stylu sportovního dresu a kniha Davida Jařaba, podle které byl snímek režiséra Viktora Tauše natočen.

Svou odpověď zadejte do formuláře na www.cdprovas.cz do 18. října 2024.

Citát z minulého čísla: **Ne všichni, kdo bloudí, jsou ztraceni.**

Ponorková základna pod hradem Sovinec

O hradě Sovinci se vypráví spousta pověstí. Kromě těch hodně starých, třeba o skřítkovi z podzemí, najdeme i modernější, které se vztahují ke druhé světové válce. Podle jedné z legend se pod hradem nachází velké jezero, kde Němci vyvíjeli ponorky.

Text: Martin Karlík

Hrad Sovinec, který najdete nedaleko Uničova, nechali postavit v letech 1329 až 1332 bratři Pavel a Vok.

Už z této doby pocházejí první pověsti, například o skřítkovi Hilarovi. Starší žena prý našla v lese opuštěné dítě, tak ho odnesla domů a starala se o něj. Najednou se v noci ozvalo bouchání na dveře a volání: „Hilar, Hilar“. Vtom dítě, které bylo ve skutečnosti skřítkem, zmizelo.

Tajná chodba

A pak tu máme jednu docela uvěřitelnou pověst o tajné chodbě. Ta tady totiž opravdu je. Nejde ale o nějaký dlouhý tunel na další hrad, kterým by projel kočár, nebo rozsáhlý labyrint, jak říkají legendy.

Jedná se o chodbu vedoucí do hradního příkopu. Podle pověsti se tudy do hradu dostávaly během obléhání Švédy pečínky.

Na začátku třicetileté války byl majitelem Sovince Jan starší Kobylka z Kobylího. V bitvě na Bílé hoře se však postavil na „špatnou“ stranu. Hájil protestanty, a tak hrozilo, že mu císař hrad zkonfiskuje. Nakonec se mu podařilo s panovníkem domluvit, že hrad prodá Řádu německých rytířů. Ten zůstal na Sovinci až do 20. století.

Víno z Francie

Sovinec se po zaboru Sudet ocitl na území třetí říše. Hitler ale Řád německých rytířů zrušil a hrad se stal říšským majetkem. Eulenburg, jak zní jeho

„ Jedna z novějších legend popisuje Sovinec jako místo, kde se měli nacisti věnovat okultismu.

německý název, se proměnil v zajatecký tábor. Internováni tady byli hlavně francouzští důstojníci. Sice to byli váleční zajatci, ale v rámci možností se tu měli celkem dobře. Rodiny jim z Francie mohly posílat balíky s jídlem i vínem.

Možná se toho vína někdy vypilo trochu víc a pro obyvatele vesničky pod hradem mohlo nějaké dovádění znít jako tajemné rituály. Jedna z novějších legend popisuje Sovinec jako místo, kde se měli nacisti věnovat okultismu.

Ukrytý archiv

Tábor zanikl v roce 1942 a v komnatách se nově usídlil Sudetský lesmistrovský úřad. Objekt hlídala malá jednotka SS a na hrad nikdo nesměl. To samozřejmě vyvolávalo dohady a spekulace o tom, co tajného se tam ukrývá. Lidé si tak začali vyprávět, že jsou na hradě uloupené nacistické poklady nebo tajné archivy.

Pravda je taková, že Němci na Sovinci archiv skutečně měli. Nebyl ale nijak tajný. Šlo o městský archiv z Wilhelmshavenu, kde byla ponorková základna. Říše se rozhodla své dokumenty chránit tím, že je uložila na bezpečnější místa. A jelikož Wilhelmshaven byl ponorkovou základnou, dalo se čekat, že bude vystaven bombardování.

Požár na konci války

Možná se někdo dozvěděl o archivu města s ponorkami a všechno to popletl dohromady do nejdivočejší pověsti, která se pojí s obdobím války. Ta vypráví, že pod hradem byla ponorková základna. Údajně je tam velké podzemní jezero a v něm tyto podvodní stroje pluly. Pověsti o něčem strašně tajném, co muselo být na konci války zničeno, podpořil požár v květnu 1945. Došlo k němu během osvobozování regionu Rudou armádou.

Nabízí se vysvětlení, že hrad mohli zapálit oslavující sovětské vojáci. Nebyl by to první případ, kdy muži v opilosti něco omylem zničili. K požáru se ale přihlásili Němci, kteří tu působili. Zda to byla pravda, či si jen vymýšleli, se už nedozvíme. □

Jaký poklad byl na hradě objeven?

Hrad si jako rekreační objekt vybrala počátkem padesátých let Moravská filharmonie Olomouc. Muzikanti si chvíle odpočinku na Sovinci krátili popíjením alkoholu a zkoumáním hradních sklepení. A tam našli bednu s vínem. Zpočátku se umělci báli, že bude otrávené. Po třech dnech přemýšlení jim ale přišla myšlenka na otrávení jako hloupost, láhev rozdělali a víno, které tu zbylo po německé posádce nebo po francouzských zajatcích, vypili. A nic se jim nestalo.

Karel Josef Rakouský, velmistr Řádu německých rytířů (1662–1664) a pán na Sovinci

Hutné polévky

K podzimní domácí pohodě patří i poctivá, pořádně horká polévka plná kvalitních přísad. S odchodem léta dejte sbohem odlehčeným pokrmům, vaše tělo potřebuje přísun energie, aby zvládlo nápor chladnějšího počasí.

Špenátová s jogurtem

Pochází ze Středního východu a je neobyčejně lahodná. Ukrývá v sobě snad všechny chutě orientu včetně česneku.

6 PORCÍ
PŘÍPRAVA:
DO 60 MINUT

Ingredience

- 2 lžíce olivového oleje
 - 1 velká cibule nakrájená nadrobno
 - 1 velká mrkev nakrájená nadrobno
 - 3 rozdrčené stroužky česneku
 - 1 lžička sušené drčené chilli papričky
 - 2 lžičky mletého římského kmínu
 - 2 lžičky mleté sladké papriky + k podávání
 - 1 lžíce rajčatového pyré • 250 g červené čočky
 - 1,5 l zeleninového vývaru • 3 rajčata na větvičce
 - 400 g propláchnutých listů špenátu bez tuhých stonků
 - sůl a čerstvě namletý pepř • citron k podávání
- ČESNEKOVÝ JOGURT
- 100 g řeckého jogurtu
 - 2 malé rozdrčené stroužky česneku
 - 1 lžíce extra panenského olivového oleje

Postup

1. Ve velkém hrnci rozehřejte olej, přidejte cibuli, mrkev, česnek, chilli papričky a trochu soli a pepře. Přikryjte a na mírném stupni smažte 7 až 8 minut, až zelenina zvláční a rozvoní se.
2. Vmíchejte římský kmín a papriku a smažte několik vteřin, přidejte rajčatové pyré, čočku a vývar a uveďte do varu. Snižte příkon a vařte dalších 20 minut za občasného promíchání.
3. Mezitím promíchejte všechny přísady na česnekový jogurt a podle chuti osolte.
4. Do polévky vmíchejte rajčata a vařte ji ještě 5 minut. Osolte a opepřete. Špenátové listy stočte a nakrájejte na jemné proužky. Buď je vhodte do horké polévky, nebo je rozdělte do misek a zalijte vroucí polévkou. Jakmile zvláční, posaďte nahoru lžici jogurtu, posypte trochou papriky a podávejte s dílky citronu k zakápnutí.

Ramen s tofu

Proč bychom si v Česku nemohli uvařit proslulou japonskou polévku v pikantním provedení? Vždyť má léčivé i povzbuzující účinky.

4 PORCE

PŘÍPRAVA:

NAD 30 MINUT

Ingredience

NA PASTU MISO

- 1 malá cibule
- ½ hrnku červené miso pasty (hotový výrobek)
- ½ hrnku bílé miso pasty (hotový výrobek)
- 3 lžičce sambal oleku (ostrá indonéská kořenící pasta)
- 6 stroužků česneku
- kousek čerstvého zázvoru
- 3 lžičce rýžového vína mirin
- 2 lžičce rostlinného oleje
- 1 lžičce oleje z opražených sezamových semínek

POLÉVKA RAMEN

- 250–300 g pevného tofu
- 1 lžičce oleje
- 150 g čerstvých hub šitaké (nebo sušených, předem namočených)
- 4 vejce
- 750 ml – 1 l vývaru
- 500 ml neslazeného sójového mléka
- nudle ramen
- jarní cibulka a sezamový olej k podávání

Postup

1. Všechny přísady na miso pastu rozmixujte dohledka na hustou směs. Do polévky jí budete potřebovat asi polovinu, zbytek můžete zmrazit na další použití.
2. Z tofu vymačkejte v papírových ubrouscích většinu tekutiny a nakrájejte ho na kostky. Ve velkém hrnci rozehejte při střední teplotě olej a tofu na něm osmažte. Jakmile zezlátne, přidejte několik lžic miso pasty a ještě zhruba 5 minut smažte, až tofu získá zlatou barvu. Poté ho vyjměte.
3. Do hrnce dejte nakrájené houby, další lžičci miso pasty a opět osmažte do zlatova. Přidejte vývar a sójové mléko a uveďte do mírného varu. Zbylou miso pastu dejte do cedníku a ponořte ho do polévky. Pastu přes něj protlačte, pevné součásti vyhoďte a polévku nechte ještě 5 minut probublávat. Ochutnejte ji, případně osolte nebo zakápněte trochou sójové omáčky.
4. Nudle uvařte podle návodu na obalu. V malém kastrůlku uveďte do varu vodu, vložte vejce a povařte je přesně 7 minut na co nejnižším stupni. Oloupejte je. Nudle rozdělte do misek, zalijte polévkou, doplňte osmaženým tofu a rozkrojeným vláčným vejcem, nasekanou cibulkou a pár kapkami sezamového oleje.

Soutěžit můžete na
www.cdprovas.cz

Na webových stránkách vyplíte příslušný formulář a své odpovědi zadáte do **18. října 2024**. Nezapomeňte uvést svůj e-mailový kontakt nebo zpětnou adresu. Tři výherce odměníme poukázkami do obchodní sítě PONT v hodnotě 1 000 Kč. Další tři z vás obdrží Skupinovou víkendovou jízdenku ČD (ve verzi pro celou Českou republiku) v hodnotě 899 Kč.

1 Které herečky hrají hlavní role v představení Američanka na Jatkách78?

- A Pavla Beretová a Lucie Žáčková
- B Julie Šoucová a Klára Kitto
- C Tereza Ramba a Eliška Křenková

2 Ve kterém filmu se objevil historický most přes rybník Vítek?

- A Z pekla štěstí
- B Pyšná princezna
- C Šíleně smutná princezna

3 Jakou slevu získáte s nabídkou Vlak+ při cestě z festivalu Ji.hlava?

- A 10 %
- B 20 %
- C 30 %

4 Jak nazýváme náš nejslavnější typ lokomotivy Mountain?

- A Albatros
- B Orchestrion
- C Bobina

5 Co uložili nacisté na hradě Sovinec?

- A zlatý poklad
- B technické plány vlaků
- C městský archiv

6 Který článek v tomto čísle vás nejvíc zaujal?

Na tuto otázku je nutné odpovědět, její správnost se však neposuzuje.

Správné odpovědi z minulého čísla:

- 1 – nuselské
- 2 – v Budišově nad Budišovkou
- 3 – 50 %
- 4 – cizrnovo-kvěťákové kari
- 5 – 150 km

Zářijové soutěže

Soutěžili jste v minulém čísle ČD pro vás? Přesvědčte se, zda jste odpovídali správně.

Soutěž o voucher na snímek Mizerové: Na život a na smrt

Jak se jmenuje dvojice herců v hlavní roli?

B Will Smith a Martin Lawrence

Soutěž o knihu Parní lokomotivy v analogových časech

Tajenka zní:
Ne všichni, kdo bloudí, jsou ztraceni.

pont to go

Každý měsíc s námi můžete vyhrát poukázky PONT, Skupinovou víkendovou jízdenku ČD a další ceny.

ČD České dráhy
Moderně a spolehlivě

Pojed'te vlakem na adventní trhy

Čím dříve si jízdenku koupíte,
tím levnější bude.

Praha
–
Bratislava
od
397 Kč*

Pardubice
–
Katovice
od
333 Kč*

Brno
–
Vídeň
od
179 Kč*

* Ceny platné k 30. 9. 2024

Pojed'te s námi.
www.cd.cz/advent

České dráhy
Moderně a spolehlivě

Kde sedím?

Řazení vlaku najdete v apce Můj vlak.

Uspadněte si cestování vlakem.
www.cd.cz/mujvlak

 České dráhy
Moderně a spolehlivě